



Dansk udgave

Meddelelser og oplysninger

65. årgang

4. maj 2022

Indhold

II *Meddelelser*

MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER, KONTORER OG AGENTURER

Europa-Kommissionen

2022/C 182/01 Meddelelse fra Kommissionen — Arbejdsplan for miljøvenligt design og energimærkning 2022-2024 1

IV *Oplysninger*

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER, KONTORER OG AGENTURER

Europa-Kommissionen

2022/C 182/02 Euroens vekselkurs — 3. maj 2022 13

Revisionsretten

2022/C 182/03 Udtalelse nr. 1/2022 (artikel 287, stk. 4, TEUF) om Kommissionens forslag til forordning om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde 14

Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse

2022/C 182/04 Resumé af udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse om de to forslag til Rådets afgørelser om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at ratificere anden tillægsprotokol til konventionen om IT-kriminalitet vedrørende forstærket samarbejde og videregivelse af elektronisk bevismateriale (Udtalelsen findes i sin helhed på engelsk, fransk og tysk på EDPS' websted www.edps.europa.eu) 15

V Øvrige meddelelser

ANDET

Europa-Kommissionen

2022/C 182/05	Offentliggørelse af en ansøgning om registrering af en betegnelse i henhold til artikel 50, stk. 2, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer	20
2022/C 182/06	Offentliggørelse af enhedsdokument med ændringer efter godkendelse af en ændring af mindre omfang i overensstemmelse med artikel 53, stk. 2, andet afsnit, i forordning (EU) nr. 1151/2012	25

II

(Meddelelser)

MEDDELELSER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER,
KONTORER OG AGENTURER

EUROPA-KOMMISSIONEN

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Arbejdsplan for miljøvenligt design og energimærkning 2022-2024

(2022/C 182/01)

1. Indledning

De spændinger på energimarkedet, som EU har oplevet de seneste måneder, er en tydelig påmindelse om de risici og omkostninger, der opstår ved betydelig afhængighed af importerede fossile brændstoffer, og som er blevet forværret af Ruslands angreb på Ukraine. Energipriserne kræver igen politisk opmærksomhed, fordi de har en reel indvirkning på Europas borgere og erhvervslivet. Det er ikke første gang, Europa befinder sig i en energikrise, og det bliver sandsynligvis heller ikke den sidste, medmindre vi skaber en større modstandsdygtighed ved at øge investeringerne i den grønne omstilling og samtidig giver energieffektivitet første prioritet ⁽¹⁾. Den nuværende dekarboniserede energikapacitet kan på ingen måde dække det samlede energibehov, og derfor vil et lavere energiforbrug give øjeblikkelige fordele. Ser vi på fremtiden, skal energibesparelser være en integreret målsætning ved udvikling af et omkostningsoptimeret og modstandsdygtigt energisystem, der kan levere energi til alle til overkommelige priser og afskaffe energifattigdom ⁽²⁾. Energieffektivitet bliver også et centralt element i RePowerEU-planen, som EU's ledere har pålagt Kommissionen at fremlægge senest i maj.

EU's politikker for miljøvenligt design og energimærkning er centrale elementer af denne dagsorden. De fastsætter regler for det indre marked, der gør det lettere og mindre omkostningstungt for både virksomheder, borgere og regeringer at bidrage til omstillingen til ren energi og opfylde EU's målsætninger for energieffektivitet og bredere mål for »den europæiske grønne pagt«, herunder dagsordenen for den cirkulære økonomi. De skaber forretningsmuligheder og øger modstandsdygtigheden ved at fastsætte harmoniserede regler for »energirelaterede produkter« inden for områder såsom energiforbrug, vandforbrug, emissionsniveauer og materialeffektivitet. De stimulerer både efterspørgslen efter og udbuddet af mere bæredygtige produkter og reducerer samtidig energiforbrugets udgifter betydeligt: Estimerer viser, at besparelserne i 2021 oversteg 120 mia. EUR, og at de muligvis kan blive fordoblet i 2022 ⁽³⁾.

Inden for rammerne af de eksisterende EU-regler for miljøvenligt design og i synergi med den nuværende indsats inden for energieffektivitet sætter denne arbejdsplan øget fokus på cirkularitetsaspekterne af miljøvenligt design i overensstemmelse med eksemplet i den tidligere arbejdsplan⁹ og i overensstemmelse med handlingsplanen for den cirkulære økonomi fra 2020 ⁽⁴⁾. Allerede inden forordningen om miljøvenligt design af bæredygtige produkter træder i kraft og erstatter det nuværende direktiv om miljøvenligt design, kan og vil der blive set nærmere på nye produktspesifikke krav til materialeffektivitet. Det bør resultere i en yderligere øget cirkularitet og en samlet reduktion af energirelaterede produkters miljø- og klimaaftryk og skabe større modstandsdygtighed i EU.

⁽¹⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2021/1749 af 28. september 2021 om energieffektivitet først: fra principper til praksis — retningslinjer for og eksempler på gennemførelsen af princippet i beslutningstagningen inden for energisektoren og andet (EUT L 350 af 4.10.2021, s. 9).

⁽²⁾ Jf. også COM(2021) 801 — Forslag til RÅDETS HENSTILLING om sikring af en retfærdig omstilling til klimaneutralitet.

⁽³⁾ Se arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene.

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_it.

Både direktivet om miljøvenligt design ⁽⁷⁾ og rammeforordningen om energimærkning ⁽⁸⁾ fastsætter kriterier for vedtagelse af foranstaltninger for specifikke produktgrupper. De to dokumenter indeholder også krav om, at der fastlægges prioriteter gennem regelmæssigt ajourførte rullende arbejdsplaner, der indeholder en status over de fremskridt, der er gjort, og vejledende prioriteter for nye energirelaterede produktgrupper, der skal tages i betragtning.

Denne plan bygger på det arbejde, der er udført siden vedtagelsen af det første direktiv om miljøvenligt design og de tidligere arbejdsplaner (for perioderne 2009-2011 ⁽⁷⁾, 2012-2014 ⁽⁸⁾ og 2016-2019 ⁽⁹⁾). Den dækker også det arbejde, der kræves i henhold til rammeforordningen om energimærkning, som fastsætter frister for udvidet brug af eksisterende mærker, og den gør status over de fremskridt, der er gjort med det europæiske produktregister for energimærkning (EPREL). Endelig dækker planen også lignende arbejde med mærkning af dæk, selv om det arbejde er baseret på et specifikt retsgrundlag ⁽¹⁰⁾.

Forordningen om miljøvenligt design af bæredygtige produkter, som blev vedtaget samtidig med denne arbejdsplan, erstatter direktivet om miljøvenligt design, og forordningen finder anvendelse på en bredere vifte af produkter og giver mulighed for at udvide bæredygtighedskravene for de regulerede produkter. Indtil den nye forordning træder i kraft, fortsætter gennemførelsen inden for rammerne af det nuværende direktiv. Dette dokument fokuserer på energirelaterede produkter og beskriver prioriteterne og planen for gennemførelse heraf. Dokumentet omhandler det produktspecifikke og horisontale arbejde for at gennemføre, konsolidere og videreudvikle denne vigtige og umiddelbart gældende EU-lovgivning. Når forordningen om miljøvenligt design af bæredygtige produkter er vedtaget, bliver arbejdet med energirelaterede produkter fremover integreret i de bredere arbejdsplaner til gennemførelse af forordningen om miljøvenligt design af bæredygtige produkter, og det vil fortsat være et fokusområde.

I øjeblikket reguleres omkring 30 produktgrupper omfattende energirelaterede produkter gennem ca. 50 foranstaltninger. De gælder for flere milliarder produkter ⁽¹¹⁾, der markedsføres hvert år, og de har direkte konsekvenser for leverandører, detailhandlere, virksomheder og forbrugere i det daglige. Omkring halvdelen af EU's samlede endelige energiforbrug hidrører fra produkter, der er omfattet af denne lovgivning.

Ved udarbejdelsen af arbejdsplanen er det blevet konstateret, at der stadig kan opnås betydelige og omkostnings-effektive besparelser ved at udvide anvendelsesområdet til nye energirelaterede produkter. Samtidig er en vigtig lære af gennemførelsen af den seneste arbejdsplan, at det kræver en bedre afstemning af ambitioner og ressourcer, hvis man skal høste det fulde udbytte på politikområdet, både hvad angår gennemførelsen af politikker på EU-plan og medlemsstaternes indsats inden for markedsovervågning.

2. Forventet virkning af de politiske tiltag

I den seneste konsekvensanalyse vedrørende miljøvenligt design ⁽¹²⁾ anslås det, at den kumulative virkning af EU's regler om miljøvenligt design og energimærkning i 2020 reducerede EU's primærenergibehov med 7 % eller 1 037 TWh/år (reduktion af drivhusgasemissioner på ca. 170 mio. ton CO₂-ækvivalenter), herunder ca. 16 mia. m³ gas. Energibesparelserne som følge af de nuværende foranstaltninger vil blive øget betydeligt i de kommende år, navnlig takket være lageromsætningen, og vil nå et gennemsnit på over 1 500 TWh/år i perioden 2021-2030. Over 60 % af energibesparelserne i 2020 kom fra boligsektoren, 24 % fra den tertiære sektor og 10 % fra industrisektoren. I 2020 skabte EU-reglerne fordele for energiforbrugere på op til 60 mia. EUR pr. år (ca. 0,4 % af EU's BNP), svarende til 210 EUR pr. husstand pr. år. I forhold til et scenario uden politiske tiltag på området blev der ligeledes genereret yderligere indtægter i virksomhederne på ca. 21 mia. EUR pr. år i 2020, som forventes at stige til 29 mia. EUR pr. år frem til 2030. Det svarer til en stigning på over 320 000 direkte nye arbejdspladser i 2020 (430 000 i 2030). Estimerne er baseret på energiprisniveauer før prisstigningerne i 2021 (se arbejdsdokumentet for nærmere oplysninger).

⁽⁷⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF af 21. oktober 2009 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (EUT L 285 af 31.10.2009, s. 10).

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/1369 af 4. juli 2017 om opstilling af rammer for energimærkning og om ophævelse af direktiv 2010/30/EU (EUT L 198 af 28.7.2017, s. 1).

⁽⁹⁾ COM(2008) 0660 final.

⁽⁸⁾ SWD(2012) 434 final.

⁽⁹⁾ COM(2016) 773 final.

⁽¹⁰⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2020/740 af 25. maj 2020 om mærkning af dæk for så vidt angår brændstofeffektivitet og andre parametre, om ændring af forordning (EU) 2017/1369 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1222/2009 (EUT L 177 af 5.6.2020, s. 1).

⁽¹¹⁾ I 2020 anslås det, at ca. 3 mia. produkter, der er omfattet af foranstaltninger, blev solgt i EU-27, heraf 1,5 mia. lyskilder, 880 mio. elektronikprodukter, 350 mio. dæk og 240 mio. andre produkter.

⁽¹²⁾ Ecodesign Impact Accounting (»EIA«) report 2020: <https://data.europa.eu/doi/10.2833/72143>.

Konsekvensanalysen er baseret på data fra Eurostat, herunder energibalancer (nrg_bal_c) og opdelt endeligt energiforbrug i husstande — i volumen (nrg_d_hhq).

Mere generelt viste en nylig undersøgelse foretaget af IEA ⁽¹³⁾, at i de lande, der fører en langsigtet politik, forbruger apparaterne nu typisk 30 % mindre energi, end de ellers ville have gjort. De længste operationelle programmer, f.eks. i USA og EU, anslås at føre til en årlig reduktion på ca. 15 % af det samlede elforbrug (hvilket for EU-programmets vedkommende er omtrent lige så meget som den samlede nuværende elproduktion fra vindenergi i EU, eller 2-3 gange så meget som produktionen af solenergi).

En Eurobarometer-undersøgelse har vist, at langt størstedelen af forbrugerne i EU (93 %) kender energimærket, og 79 % tager det i betragtning ved køb af elapparater ⁽¹⁴⁾. Den seneste videnskabelige forskning ⁽¹⁵⁾ bekræfter, at graduerede mærker som EU's energimærke har en større indvirkning på forbrugernes adfærd end alternative design.

3. Status og erfaringer fra tidligere arbejdsplaner

En oversigt over de gældende foranstaltninger er tilgængelig online ⁽¹⁶⁾. Fra den 1. marts 2022 gælder forordningerne om miljøvenligt design for 29 produktgrupper, mens forordningerne om energimærkning gælder for 15 produktgrupper. Frivillige aftaler for enkelte industrier er indgået for spillekonsoller og billedreproducerende udstyr. En ældre aftale om komplekse set-topbokse blev ophævet af parterne i 2020 på grund af de pågældende produkters faldende markedsandel (sådanne produkter er fortsat underlagt horisontale regler om strømforbrug i standbytilstand og slukket tilstand ⁽¹⁷⁾).

Denne arbejdsplan ledsages af en detaljeret statusrapport over de fremskridt, der er gjort med de prioriteter og det arbejde, der er identificeret i den seneste arbejdsplan fra 2016 ⁽¹⁸⁾. Der er opnået meget, herunder modernisering af energimærker for vigtige forbrugerprodukter, lette køleskabe, vaskemaskiner, fjernsyn og lyskilder og indførelse af krav til miljøvenligt design for flere produkter, lige fra servere til elmotorer. Ca. 40 % af tiltagene er dog stadig igangværende og videreføres til den nuværende planlægningsperiode. Blandt de afsluttede arbejdsforløb har mange ikke ført til vedtagelse af nye regler, men er afsluttet, fordi Kommissionen har besluttet at indstille arbejdet eller ikke at indføre lovgivning på nuværende tidspunkt, enten fordi detaljerede undersøgelser har vist, at potentialet var mindre eller sværere at udnytte end oprindeligt antaget, eller fordi andre områder er blevet prioriteret højere på grund af begrænsede personaleresourcer — eller en kombination heraf. Vinduer, håndtørrapparater, kompressorpakker og elkedler er alle eksempler på områder, hvor arbejdsforløbene er blevet indstillet, og de repræsenterer muligheder, der enten er begrænsede eller komplekse at udnytte, og som det ikke har været muligt at realisere med de tilgængelige administrative ressourcer.

Behovet for regelmæssigt at revidere og tilpasse de eksisterende regler for at sikre, at de fortsat er relevante, effektive og formålstjenlige på baggrund af den markeds-mæssige og teknologiske udvikling, er et grundlæggende princip for bedre regulering. I erkendelse heraf indeholder alle forordninger om miljøvenligt design og energimærkning samt rammeloavgivningen specifikke revisionsklausuler med lovbestemte frister for, hvornår Kommissionen skal forelægge revisioner eller vedtage reviderede forordninger. For at undgå unødvendige forsinkelser vil Kommissionen fremover vedtage individuelle foranstaltninger for specifikke produktgrupper, når de er klar, medmindre ekstraordinære omstændigheder berettiger andet ⁽¹⁹⁾.

En vigtig erfaring er, at den samlede indsats, der er nødvendig for den kritiske »vedligeholdelsesindsats«, bliver omfattende, efterhånden som lovgivningens anvendelsesområde øges (med nye produkter og typer af krav), og at dette arbejde i højere grad skal vurderes ved fastsættelse af prioriteterne. Ellers vil det medføre forsinkelser, der har betydelige konsekvenser i form af mistede fordele. Dette var et vigtigt resultat af den revision, som Den Europæiske Revisionsret (ECA) gennemførte i 2019 ⁽²⁰⁾. For tre udvalgte produkters vedkommende konstaterede revisionen, at den forberedende proces tog henholdsvis 8, 7 og 6 år og ikke de forventede 3,5 år. »Vedligeholdelsesarbejdet« behandles derfor grundigt i arbejdsplanen. Samtidig vil Kommissionen bestræbe sig på at strømline processen ved at integrere revisionsundersøgelser i »back-to-back«-evalueringer/konsekvensanalyser og i højere grad tilpasse drøftelserne i konsultationsforummet til den generelle proces for bedre regulering.

⁽¹³⁾ »Achievements of Energy Efficiency Appliance and Equipment Standards and Labelling Programs: 2021 update«: <https://www.iea-4e.org/projects/eesl-achievements-reports/>.

⁽¹⁴⁾ Eurobarometer 492, maj 2019: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2238>.

⁽¹⁵⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC127006>.

⁽¹⁶⁾ https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign_en.

⁽¹⁷⁾ Kommissionens forordning (EF) nr. 1275/2008 af 17. december 2008 om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/32/EF for så vidt angår krav til miljøvenligt design af elektriske og elektroniske husholdningsapparater og kontorudstyr med hensyn til strømforbrug i standbytilstand og slukket tilstand (EUT L 339 af 18.12.2008, s. 45).

⁽¹⁸⁾ (SWD(2022) 101)

⁽¹⁹⁾ Jf. artikel 16, stk. 4, i forordning (EU) 2017/1369.

⁽²⁰⁾ Særberetning nr. 01/2020: EU's indsats vedrørende miljøvenligt design og energimærkning: Et vigtigt bidrag til større energieffektivitet begrænses af betydelige forsinkelser og manglende overholdelse af lovgivningen (EUT C 18 af 20.1.2020, s. 2).

En anden vigtig erfaring fra den seneste periode er den afgørende rolle, som det tekniske standardiseringsarbejde spiller for miljøvenligt design og energimærkning. Rettens dom fra 2018 ⁽²¹⁾, hvorved forordningen om energimærkning af støvsugere blev annulleret, har vist, at forordninger kan føre til tvister, hvis der er tvivl om, hvorvidt betingelserne ved test reelt gengiver de faktiske betingelser ved brug. Samtidig bekræftede en nyere og lignende afgørelse ⁽²²⁾ klart behovet for, at test også skal være nøjagtige og reproducerbare. Med den store mangfoldighed i både teknologier og brugeradfærd er det i sagens natur en ofte vanskelig og ressourcekrævende opgave rettidigt at udvikle harmoniserede standarder efter metoder, der tilgodeser ovennævnte kriterier. EU's nye standardiseringsstrategi ⁽²³⁾ indeholder forslag til en række foranstaltninger, der skal gøre det europæiske standardiseringssystem mere funktionelt og smidigt og sikre et modstandsdygtigt, grønt og digitalt indre marked i EU baseret på standarder samt styrke det europæiske standardiseringssystemets globale rolle.

4. Produktspecifikke prioriteter i de kommende år

4.1. Fornyset undersøgelse af eksisterende foranstaltninger

Kommissionen skal fremlægge eller vedtage 38 revisioner inden udgangen af 2024 og yderligere otte i 2025, som derfor skal indledes på forhånd (jf. listen i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene). Tilsammen giver revisionerne betydelige muligheder for yderligere energi- og materialeeffektivitetsbesparelser: Et indledende groft skøn antyder, at der kan opnås mindst 170 TWh (svarende til ca. 600 petajoule (PJ) eller til varmekonsumet i ca. 15 mio. boliger) i yderligere besparelser i brugsfasen suppleret med yderligere gevinster i forbindelse med materialeeffektivitet/cirkulær økonomi. De udgør samtidig en stor indsats og størstedelen af det arbejde, der udføres under den nuværende arbejdsplan.

Kommissionen har til hensigt at inddele arbejdet med revisionerne under tre hovedprioriteter med følgende begrundelse:

- Varme- og køleapparater I forbindelse med renoveringsbølgen opfordrede Rådet Kommissionen til »at fremskynde det igangværende arbejde med varme- og køleapparater ved at reskalere energimærkerne så hurtigt som muligt« ⁽²⁴⁾. Arbejdet udgør et afgørende bidrag til dekarboniseringen af bygninger og handlingsplanen for nulforurening ⁽²⁵⁾ som led i de overordnede mål for den grønne pagt, og disse produkter har det højeste energiforbrug for alle regulerede produkter.
- Andre produktgrupper med energimærker, der skal nyskaleres ⁽²⁶⁾: Forbrugerne skal fortsat have tillid til EU's energimærke som et relevant og ajourført redskab som grundlag for produktvalg. Rettidig nyskalering og ajourføring af de resterende »gamle« energimærker er derfor vigtige elementer og nødvendige for fuldt ud at udnytte de nye funktioner, som EPREL giver.
- Afslutning af en række andre revisioner, der repræsenterer betydelige yderligere mulige besparelser i form af energi- eller materialebesparelser, som er stærkt forsinkede, eller hvor særlige omstændigheder indebærer et klart eller presserende behov for revision (f.eks. vandpumper, ventilatorer, eksterne strømforsyninger).

4.2. Nye foranstaltninger iværksat i henhold til tidligere arbejdsplaner, der skal færdiggøres

I de tidligere arbejdsplaner er de produkter blevet identificeret, hvor foranstaltninger vedrørende miljøvenligt design og energimærkning forekom mest lovende, baseret på screeningsundersøgelser og foreløbige skøn. Nogle af undersøgelserne er stadig igangværende og overføres til den nuværende arbejdsplan på grund af de forventede yderligere fordele.

Der er gjort betydelige fremskridt i arbejdet med at vurdere gennemførligheden af krav til miljøvenligt design og en energimærkningsordning for mobiltelefoner og tablets. Kravene vil påvirke både energieffektivitet og materialeeffektivitet (holdbarhed, reparationsmuligheder, opgraderingsmuligheder og genanvendelse). Forordningerne forventes vedtaget inden udgangen af 2022.

Ligeledes er arbejdet langt fremme med at vurdere gennemførligheden af krav til miljøvenligt design og energimærkning af solcellemoduler, -invertere og -systemer, herunder eventuelle krav til CO₂-fodaftryk.

⁽²¹⁾ Se Rettens dom af 8. november 2018 i sag T-544/13 RENV.

⁽²²⁾ Se Rettens dom af 8. december 2021 i sag T-127/19.

⁽²³⁾ COM(2022) 31 final af 2. februar 2022.

⁽²⁴⁾ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/eu_renovation_wave_strategy.pdf.

⁽²⁵⁾ COM(2021) 400 final af 12. maj 2021.

⁽²⁶⁾ Tørretumblerne, ventilationsaggregater, husholdningsapparater til madlavning.

Med hensyn til billedreproducerende udstyr har Kommissionen vurderet revisionen af den frivillige aftale, som er foreslået af repræsentanter for sektoren, og konkluderer, at godkendelse af revisionen ikke vil indebære indfrielse af de mål, der er omhandlet i handlingsplanen for den cirkulære økonomi, og ikke kan anses for at være i overensstemmelse med retningslinjerne for selvregulerende ⁽²⁷⁾ instrumenter, navnlig med hensyn til muligt genbrug af forbrugsgoder. Som bebudet i handlingsplanen for den cirkulære økonomi vil Kommissionen iværksætte udarbejdelsen af lovgivningsmæssige foranstaltninger for denne produktgruppe.

Kommissionen fortsætter det horisontale arbejde med IKT-produkter som omhandlet i arbejdsplanen for 2016-2019 gennem en særlig IKT-undersøgelse ⁽²⁸⁾. Den første del indeholdt dokumentation for den forberedende undersøgelse om resultaterne og de mulige besparelser for flere IKT-produktgrupper ⁽²⁹⁾, som blev afsluttet forud for den nuværende arbejdsplan. Anden del skal omhandle IKT-produkters samlede energiforbrug (herunder som følge af konnektivitet og datatransmission), materialeeffektivitet og adfærdsmæssige aspekter med henblik på at identificere de mest effektive måder at regulere produkterne på, hvor det er relevant. Vurderingen bør tage hensyn til tempoet i den teknologiske udvikling for hver produktgruppekategori.

Sideløbende fortsætter Kommissionen arbejdet med energiintelligente apparater for at fremme efterspørgselsdrevet fleksibilitet i bolig- eller servicesektoren. Da det vigtigste spørgsmål, der blev peget på i tidligere undersøgelser, var interoperabilitet, har Kommissionen til hensigt at fremme en sammenhængende udvikling på markedet samt industriens overholdelse af åbne standarder gennem en frivillig tilgang ⁽³⁰⁾. Dette arbejde hænger sammen med flere andre indsatsområder, herunder nogle, der vil blive behandlet mere detaljeret i den kommende handlingsplan for digitalisering af energi ⁽³¹⁾.

4.3. Specifikke opgaver, der kræves i forbindelse med mærkning af dæk

I henhold til forordningen om mærkning af dæk skal Kommissionen udføre en række specifikke opgaver, herunder at:

- vedtage en delegeret retsakt om indførelse af nye oplysningskrav for regummierede dæk senest i juni 2022, forudsat at der findes en passende prøvningsmetode. Metoden foreligger endnu ikke, men er under udvikling. Regummiering giver vigtige mulige besparelser på olie og andre materialer
- vedtage en delegeret retsakt om mærkning af slidstyrke/kilometertal, forudsat at der findes en egnet testmetode, der bidrager til en bredere CEAP-indsats vedrørende mikroplast. Metoden foreligger endnu ikke, men er under udvikling
- koordinere arbejdet med tilpasning af prøvninger på tværs af laboratorier i henhold til forordningen om mærkning af dæk, hvilket også har betydelige konsekvenser for EU-lovgivningen om CO₂-emissioner fra lette køretøjer og tunge køretøjer. Den seneste rapport blev offentliggjort i december 2021 ⁽³²⁾.
- Selv om revisionen af forordningen er planlagt til 2025, har industrien gjort opmærksom på, at der er behov for at fremskynde den, da den nyskalering, der oprindeligt blev foreslået af Kommissionen, men som Parlamentet og Rådet ikke accepterede i den seneste revision, nu klart er nødvendig.

4.4. Vejledende liste over nye energirelaterede produktgrupper, der skal undersøges

Denne arbejdsplan er udarbejdet efter en detaljeret forberedende undersøgelse med en screening af en lang række mulige indsatsområder og omfattende høringer af borgere og interessenter. Yderligere oplysninger findes i det ledsagende dokument fra Kommissionens tjenestegrene.

En liste over de 31 mest lovende kandidater til det videre arbejde (herunder produkter, der allerede er undersøgt tidligere, men som endnu ikke reguleres), som er identificeret i den forberedende undersøgelse. Baseret på foreløbige skøn er de nye mulige besparelser i brugsfasen i 2030 i størrelsesordenen 1 000 PJ eller 278 TWh, dvs. ca. 2 % af EU's primærenergiforbrug i 2020 ⁽³³⁾. Det anslåede potentiale i forbindelse med indlejret energi i materialer er af samme størrelsesorden (og afhænger i høj grad af de forventede horisontale foranstaltningers omfang og strenghed

⁽²⁷⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2016/2125 af 30. november 2016 om retningslinjer for selvregulerende foranstaltninger, der er vedtaget af industrien i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/125/EF (EUT L 329 af 3.12.2016, s. 109).

⁽²⁸⁾ <https://susproc.jrc.ec.europa.eu/product-bureau/product-groups/522/home>.

⁽²⁹⁾ F.eks. udstyr til virksomhedsnetværk, mindre netværksudstyr til hjemme- og kontorbrug, forbundet lyd- og videoudstyr til private husstande.

⁽³⁰⁾ <https://ses.jrc.ec.europa.eu/development-of-policy-proposals-for-energy-smart-appliances>.

⁽³¹⁾ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13141-Digitalising-the-energy-sector-EU-action-plan_en.

⁽³²⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/energy_climate_change_environment/standards_tools_and_labels/documents/egla_report_2021_final.pdf.

⁽³³⁾ Bemærk, at besparelserne ikke skal lægges sammen med tallene i arbejdsplanen for 2016-19 for samme år.

med hensyn til holdbarhed, men er også forbundet med andre fordele). Det er vigtigt at bemærke, at effekten vil tiltage over tid med den gradvise udskiftning af lageret af produkter med enheder, der opfylder de nye krav. Med udgangspunkt i de 31 produkter blev en mere begrænset liste udarbejdet (se nedenstående tabel) med produkter, som Kommissionen overvejer at undersøge. Højeste prioritet blev givet til de produkter, der har det største potentiale for energi- og/eller materialeeffektivitet, og som samtidig fik en god score for andre kriterier, og hvor interessenternes kommentarer ikke stillede tvivl om mulighederne for positive resultater, jf. nedenfor.

Varegruppe	Energibesparelspotentiale 2030 (for brugsfase eller materialeeffektivitet)	Overvejelser ⁽¹⁾
Lavtemperaturudledere (radiatorer, konvektorer osv.)	170 petajoule (PJ) (brugsfase)	Det højeste energibesparelspotentiale, vigtigt for renoveringsbølgen/dekarbonisering af bygninger
Professionelle vaskerimaskiner	33 PJ (brugsfase)	Undersøgt tidligere ⁽²⁾ og nu anset for at være mere modent i lyset af udviklingen inden for teknisk standardisering
Professionelle opvaskemaskiner	20 PJ (brugsfase)	Undersøgt tidligere ⁽²⁾ og nu anset for at være mere modent i lyset af udviklingen inden for teknisk standardisering
Universelle eksterne strømforsyninger (EPS)	12-27 PJ (indlejret)	Sammenhæng med Common Charger-initiativet sikres i forbindelse med revisionen af den eksisterende forordning om eksterne strømforsyninger ⁽⁴⁾
Opladere til elektriske køretøjer	11 PJ (brugsfase)	Efter 2030 stiger de mulige besparelser til næsten 76 PJ om året i 2050. Det er derfor rimeligt at overveje at fastsætte krav, inden der installeres store mængder potentielt ineffektive opladere.

⁽¹⁾ Yderligere oplysninger findes i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene.

⁽²⁾ Nævnt først i arbejdsplanen for 2012.

⁽³⁾ Ibid.

⁽⁴⁾ Selv om eksterne strømforsyninger allerede reguleres, angives »universelle« som en ny produktgruppe på grund af relevansen og specificiteten af den analyse, der er nødvendig for at udlede de nødvendige kriterier/karakteristika. Se oplysninger om den igangværende revision på: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13351-External-power-supplies-ecodesign-&-information-requirements-review-_en.

5. Horisontale aspekter

5.1. Bidrag til den cirkulære økonomi

Selv om energieffektivitet naturligvis har været et centralt element i miljøvenligt design af energirelaterede produkter, er andre aspekter i stigende grad blevet overvejet og inddraget med tiden, navnlig siden den første handlingsplan for den cirkulære økonomi ⁽³⁴⁾. Ud over visse eksisterende krav til holdbarhed omfatter flere af de foranstaltninger, der blev vedtaget i 2019 ⁽³⁵⁾, nye elementer af den cirkulære økonomi med krav om reparationsmuligheder, genanvendelighed, let demontering og genbrug ved endt levetid (jf. eksempler i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene).

Parallelt hermed har Den Europæiske Standardiseringsorganisation og Den Europæiske Komité for Elektrisk Standardisering (CEN-CENELEC) efter Kommissionens standardiseringsanmodning M/543 ⁽³⁶⁾ færdiggjort horisontale standarder for aspekter vedrørende materialeeffektivitet for energirelaterede produkter. De omfatter horisontale standarder ⁽³⁷⁾ for holdbarhed, genanvendelighed, reparationsevne, genbrug og opgradering, genanvendt indhold osv. De kan danne grundlag for udviklingen af produktspecifikke materialeeffektivitetsstandarder for energirelaterede produkter.

⁽³⁴⁾ COM (2015) 614.

⁽³⁵⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_5895.

⁽³⁶⁾ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=564>.

⁽³⁷⁾ https://standards.cenelec.eu/dyn/www/f?p=205:32:0:::FSP_ORG_ID,FSP_LANG_ID:2240017,25&cs=10B7B067C7107748A52C1C034BB4CFD3

På grundlag af standarden om muligheden for at reparere, genbruge og opgradere (EN 45554) har Kommissionens Fælles Forskningscenter udviklet en reparationscore. Kommissionen undersøger mulighederne for at indføre den for relevante produkter, eventuelt som oplysninger på energimærket for specifikke produkter såsom smartphones og tablets. Arbejdet er banebrydende og kan forandre fremgangsmåderne i industrien til det bedre på verdensplan.

Desuden er metoden for miljøvenligt design af energirelaterede produkter (MEErP — jf. bilaget) under revision med henblik på at dække aspekter vedrørende den cirkulære økonomi mere systematisk, når der gennemføres forberedende undersøgelser eller revisionsundersøgelser af specifikke produktgrupper.

I det kommende arbejde vil tendensen til øget fokus på cirkulær økonomi blive videreført ved at integrere relevante krav baseret på de hidtidige erfaringer, navnlig med gennemførelsen af foranstaltningerne fra 2019. Sådanne krav vil blive understøttet af forbedrede metoder og muligheder for standardisering, og de skal fremme overgangen til den nye lovgivningsmæssige ramme for miljøvenligt design af bæredygtige produkter.

Fremover vil Kommissionen også yderligere vurdere muligheden for og hensigtsmæssigheden af at fastsætte mere produktspecifikke krav vedrørende følgende aspekter:

Type krav	Energibesparelsespotentiale 2030 (for brugsfase eller materialeeffektivitet)
Genanvendte materialer	1 60 PJ (materialeindhold)
Holdbarhed, firmware og software	Mindst 175-1 052 PJ (materialeindhold)
Knappe, miljømæssigt relevante og kritiske råstoffer	Stort ressourcepotentiale

Kravene gælder teoretisk for alle energirelaterede produkter. Der vil være behov for særlige forberedende undersøgelser for at hjælpe med at identificere de produktkategorier, der er mest relevante for potentielle lovgivningsmæssige tilgange.

5.2. Standardiseringsarbejdet

Håndhævelse af krav til miljøvenligt design eller mærkning af produkter på grundlag af deres respektive egenskaber kræver klare definitioner af, hvordan ydeevnen defineres og kan afprøves for et givet produkt. Med henblik herpå kan harmoniserede tekniske standarder, der definerer egnede prøvningsmetoder, hjælpe fabrikkerne — hvis de anvender de anførte metoder — til at sikre »formodet overensstemmelse« til påvisning af overensstemmelse med lovkravene. Arbejdet med teknisk standardisering er en afgørende og ofte overset del af gennemførelsen, og de seneste erfaringer viser, at det er vigtigt at igangsætte arbejdet så tidligt som muligt sideløbende med udarbejdelsen af nye eller reviderede forordninger. Standardiseringsanmodninger kan først færdiggøres og vedtages, når de tilsvarende forordninger om miljøvenligt design eller mærkning er vedtaget. Ideelt set begynder udarbejdelsen endnu tidligere, så de kan færdiggøres rettidigt efter vedtagelsen af forordningerne under hensyntagen til de ca. 27 måneder, der typisk kræves til udvikling af en standard. Den samlede proces tager ofte betydeligt længere tid, herunder den forudgående vedtagelse af standardiseringsanmodningen og efterfølgende vurdering og godkendelse af standarderne til brug for henvisning til EU-Tidende. Hvis der på vedtagelsestidspunktet ikke foreligger harmoniserede europæiske standarder, der dækker alle relevante aspekter, kan det være nødvendigt at medtage overgangsregler i gennemførelsesforanstaltningerne.

Der skal udarbejdes nye standardiseringsanmodninger for de fleste eller for alle nye eller reviderede forordninger, der er under udarbejdelse. Der er for nylig blevet fremsat eller er ved at blive udarbejdet anmodninger vedrørende belysning, elektroniske skærme, kommerciel køling og køling til husholdningsbrug. Der er udarbejdet udkast til standarder for flere andre produktgrupper baseret på ældre mandater.

5.3. Det europæiske produktregister for energimærkning (EPREL)

Det europæiske produktregister for energimærkning (EPREL) er en database, der er oprettet og drives af Kommissionen. Fra den 1. januar 2019 har leverandører (producenter, importører eller bemyndigede repræsentanter) haft en retlig forpligtelse til at registrere alle produkter, der er omfattet af energimærkningsreglerne, i EPREL, før de bringes i omsætning på det europæiske marked.

I overensstemmelse med lovgivningen tjener EPREL følgende formål:

- at give offentligheden adgang til oplysninger om produkter, der bringes i omsætning, og tilhørende energimærkning og produktdatablade
- at støtte markedsovervågningsmyndighederne i udførelsen af deres opgaver i henhold til lovgivningen om energimærkning (og mærkning af dæk), herunder håndhævelse heraf
- at forsyne Kommissionen med ajourførte oplysninger om energieffektivitet for produkter med henblik på revision af energimærker.

Efter lanceringen af »betaudgaven« af den offentlige grænseflade i marts 2022 ⁽³⁸⁾ vil oplysninger fra EPREL også i stigende grad støtte gennemførelsen af andre politikker under den grønne pagt. Data fra EPREL er nu det naturlige udgangspunkt for vurdering af, hvilke energimærkningsklasser der er »de to bedste af de energieffektivitetsklasser, der omfatter et væsentligt antal produkter« eller højere klasser for et givet produkt. Det er et kriterium, der nu anvendes i den operationelle anvendelse af flere EU-politikker, herunder i forbindelse med offentlige incitamenter ⁽³⁹⁾, bæredygtige investeringer i den private sektor ⁽⁴⁰⁾, grønne offentlige indkøb ⁽⁴¹⁾ og nedsatte momssatser for visse energimærkede produkter, der opfylder specifikke energimærker, og, hvor det er relevant, kriterier for lave partikelemissioner ⁽⁴²⁾.

EPREL indeholder også elementer, der gør det lettere for leverandører og detailhandlere at overholde reglerne. Leverandørerne kan benytte den indbyggede energimærkegenerator til at lave et grafisk mærke, der overholder formaterne baseret på de oplyste værdier for produktets ydeevne og egenskaber. Detailhandlere kan henvise til EPREL, herunder gennem applikationsprogrammeringsgrænseflader (API'er), når de fremviser mærker eller produktdatablade online, og derved minimere indsatsen for at kunne fremlægge ajourførte, sammenhængende og flersprogede oplysninger.

Selv om EPREL er i drift, er der vigtige funktioner, der skal tages op til overvejelse i 2022 for at opfylde de ovennævnte målsætninger. De omfatter følgende:

- en særlig webportal, der skal fungere som fælles adgangsportale med målrettede oplysninger til borgere, nationale myndigheder, leverandører, forhandlere og politiske beslutningstagere (andet eller tredje kvartal)
- forbedring af brugergrænsefladen og de værktøjer, der er til rådighed for markedsovervågningsmyndighederne, for bedre at strømline deres aktiviteter (tredje kvartal)
- ændring af strukturen i den tekniske dokumentation for at strømline registreringen for leverandører og lette overvågningsmyndighedernes analyse heraf (første til tredje kvartal)
- påbegynde gennemførelsen af reviderede forordninger for nogle produktgrupper og eventuelt tilføjelse af nye (solcelleanlæg, smartphones/tablets) (fjerde kvartal).

Det vil desuden være nødvendigt at overveje betingelserne og de nærmere bestemmelser for at give operatører og eventuelt myndigheder fra specifikke tredjelande adgang til EPREL eller nogle af funktionerne, navnlig lande, der er en del af toldunionen eller energifællesskabet. De konkrete retningslinjer og konsekvenser af udviklingen skal dog analyseres nøje, forberedes og — til sidst — udrulles, og de kan ikke gennemføres på meget kort sigt.

5.4. Markedsovervågning og støtte til erhvervsdrivende

Effektiv markedsovervågning er afgørende for at sikre, at reglerne håndhæves korrekt, at de forventede fordele bliver realiseret, at der sikres lige vilkår for virksomhederne, at forbrugerne får pålidelige produktoplysninger, og at både borgere, lovgivere og virksomheder har tillid til rammen.

⁽³⁸⁾ <https://eprel.ec.europa.eu>.

⁽³⁹⁾ Jf. artikel 7, stk. 2, i forordning (EU) 2017/1369.

⁽⁴⁰⁾ Jf. EU's taksonomi for bæredygtige aktiviteter og pilotinitiativet for EIF's bæredygtighedsgaranti under InvestEU's SMV-vindue.

⁽⁴¹⁾ Jf. bilag IV til den foreslåede revision af direktivet om energieffektivitet.

⁽⁴²⁾ Jf. det nye punkt (22) i bilag III til direktiv 2006/112/EF: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14754-2021-INIT/en/pdf>.

Markedsovervågning er et nationalt kompetenceområde, og data om håndhævelse og overholdelse er begrænsede, fordi der i øjeblikket ikke er nogen indberetningspligt. På grundlag af den foreliggende dokumentation og som bekræftet af Revisionsrettens revision af miljøvenligt design i 2020 er manglende overholdelse et væsentligt problem. I EU-finansierede markedsovervågningsprojekter konstateres ofte en høj tocifret procentdel af produkter, der er behæftet med manglende overensstemmelse (både formalia og indhold) ⁽⁴³⁾, men der kan være tale om relativt mindre forhold vedrørende manglende overholdelse, som kan afhjælpes ved frivillige foranstaltninger (f.eks. en forkert værdi angivet i produktdatabladet) og ikke udelukkende alvorlige problemer såsom manglende opfyldelse af minimumskravet til miljøvenligt design. Samlet set anslås det, at mindst 10 % af de mulige energibesparelser som følge af miljøvenligt design og energimærkning ikke realiseres på grund af manglende overholdelse, og det svarer til 15,3 Mtoe primærenergi om året i 2020 (eller 178 TWh) og 6,4 mia. EUR i årlige udgifter for forbrugerne til energiregninger (baseret på energiprisniveauet i 2020). Det svarer til yderligere emissioner på 31 mio. ton CO₂-ækvivalenter om året og medfører betydelige tab af indtægter og arbejdspladser for industrien. Tallene antyder, at en eventuel udvidelse af de beskudte ressourcer, som medlemsstaterne bruger på national markedsovervågning af miljøvenligt design og energimærkning, vil være yderst omkostningseffektiv med hensyn til det opnåede afkast.

I den kommende periode vil Kommissionen øge sin støtte til medlemsstaterne for at bidrage til en mere effektiv og ensartet anvendelse af markedsovervågningen inden for miljøvenligt design og energimærkning. Det vil omfatte:

- løbende forbedring af IT-værktøjer såsom informations- og kommunikationssystemet for markedsovervågning ⁽⁴⁴⁾ (ICSMS) og EPREL og støtte til andre værktøjer, f.eks. dem, der bidrager til at håndtere udfordringer i forbindelse med markedsovervågning i forbindelse med e-handel og nye forsyningskæder
- teknisk og logistisk støtte til de administrative samarbejdsgrupper (AdCO'er)
- finansiering af fælles eller samordnede aktioner og kampagner
- samarbejde med medlemsstaterne på politisk plan om, hvordan markedsovervågningen kan forbedres, herunder omfanget af de ressourcer, de stiller til rådighed
- forslag til nye lovbestemmelser, der kan forbedre markedsovervågningen inden for rammerne af den foreslåede forordning om miljøvenligt design (jf. SPI)
- andre relevante aktiviteter som planlagt i arbejdsprogrammet for det europæiske netværk for produktoverensstemmelse (EUPCN) for 2021-22, herunder inddragelse af toldmyndighederne.

Kommissionen vil også fortsat støtte de økonomiske aktørers bestræbelser på at overholde reglerne på forskellige måder, f.eks. ved brug af funktionelle mailbokse, hvor spørgsmål kan stilles, med specifikke vejledninger, ofte stillede spørgsmål, oplysninger på Kommissionens websted osv. Den vil også overveje at yde EU-finansiering til oprettelse af en industristyret støttefacilitet for overholdelse, der skal fremme proaktive udbredelsesaktiviteter og yder rettidig og målrettet bistand for at hjælpe leverandører og detailhandlere med at forstå og opfylde deres forpligtelser.

5.5. Internationale aspekter og samarbejde

EU's politiske foranstaltninger vedrørende miljøvenligt design og navnlig energimærkning samt de tilhørende tekniske standarder og prøvningsprocedurer for regulerede produkter har haft stor positiv indflydelse i tredjelande og dermed langt ud over EU's grænser ⁽⁴⁵⁾.

På den ene side anvender flere af EU's vigtige handelspartnere systematisk EU's regler om miljøvenligt design og/eller mærkning i deres forskellige forbindelser med EU. Det er især tilfældet inden for rammerne af EØS, toldunionen med Tyrkiet og Energifællesskabet. På den anden side skal producenter i andre store eksportlande under alle omstændigheder opfylde EU's krav for at kunne markedsføre varer på EU-markedet, hvilket igen kan motivere til og fremme fastsættelsen af nationale krav, der er helt eller delvist tilpasset EU's. Samtidig er det vigtigt, at EU fortsat overholder de gældende regler i denne henseende på WTO-niveau.

⁽⁴³⁾ Det var f.eks. tilfældet for køleskabe, der blev inspiceret under EEPLIANT2-projektet i 2018-2019. De foreløbige resultater af EEPLIANT3-projektet i november 2021 bekræfter i vid udstrækning dette, idet 75 % af de inspicerede produkter er behæftet med mangler i den tekniske dokumentation eller vedrørende kravene til mærkning online. Det bemærkes dog, at tallene muligvis ikke er repræsentative på grund af den risikobaserede tilgang, der generelt anvendes i forbindelse med stikprøvetagning af produkterne.

⁽⁴⁴⁾ https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/information-and-communication-system-market-surveillance_en.

⁽⁴⁵⁾ Undersøgelse af virkningerne af EU's lovgivning om miljøvenligt design og energimærkning/mærkning af dæk for tredjelands jurisdiktioner, Waide et al, https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/201404_ieel_third_jurisdictions.pdf.

Internationalt samarbejde om produkteffektivitet er også en faktor for, hvor hurtigt og i hvilken retning programudviklingen udvikler sig rundt om i verden. Nogle jurisdiktioner i tredjelande er af den holdning, at det er gavnligt at anvende lignende eller identiske krav for at drage fordel af det betydelige arbejde, der allerede er gjort for at udvikle EU-reglerne. Samtidig er EU langt fra førende på alle områder og produkter, så EU kan også drage fordel og lære af den indsats, der gøres andre steder. Lovgivningsmæssig konvergens kan også nedbringe omkostningerne til efterlevelsels- og overensstemmelsesvurdering for EU-virksomheder, der betjener både vigtige eksportmarkeder og EU-markedet. For at fremme sådanne gensidigt fordelagtige udvekslinger vil Kommissionen fortsat støtte og deltage i veletablerede internationale multilaterale produktpolitiske fora såsom IEA's teknologisamarbejdsprogram for energieffektivt slutanvendelsesudstyr (4E) ⁽⁴⁶⁾ og initiativet til udbredelse af supereffektivt udstyr og apparater (SEAD) ⁽⁴⁷⁾. Det bilaterale samarbejde vil også blive videreført for at fremskynde udbredelsen af bedste praksis for miljøvenligt design og energimærkning i partnerlandene og yderligere styrke den lovgivningsmæssige konvergens på globalt plan.

6. Konklusion

EU's program for miljøvenligt design og energimærkning er på verdensplan et af de mest omfattende og ældste programmer for apparater, og det udnytter det indre markeds styrke i og uden for EU til gavn for forbrugere, virksomhederne og miljøet.

Miljøvenligt design og energimærkning yder et afgørende og stigende bidrag til målsætningerne for den europæiske grønne pagt og FitFor55 og til forbrugere, der bliver mødt med høje energipriser, der uden programmerne ville have været meget højere: med det nuværende prisniveau anslås de eksisterende politikker at spare EU's energiforbrugere for udgifter på over 250 mia. EUR om året.

Investeringer i gennemførelsen og udvidelsen af programmet for bedre at opfylde de nuværende ambitioner og sikre de nødvendige ressourcer er også investeringer i øget modstandsdygtighed i EU over for fremtidige energipriskriser og udfordringer for forsyningsikkerheden som følge af EU's afhængighed af importerede fossile brændstoffer. Tilsvarende bidrager det øgede fokus på materialeeffektivitet, f.eks. genanvendelighed, til øget modstandsdygtighed i forsyningskæden i EU.

Det er nødvendigt at styrke det internationale samarbejde, både på multilateralt og bilateralt plan, for at fremskynde udbredelsen af programmer vedrørende energieffektivisering af produkter i hele verden, og det kan bidrage til at forbedre den lovgivningsmæssige konvergens til gavn for EU og partnerlandene.

Det europæiske produktregister for energimærkning, EPREL, giver en hidtil uset markedsgennemsigtighed og åbner for nye muligheder for at styrke og inddrage forbrugere i EU. Det vil også i stigende grad være et praktisk redskab til at indarbejde de nyligt indførte betingelser vedrørende produktets ydeevne i andre EU-politikker (grøn taksonomi, grønne offentlige indkøb i henhold til direktivet om energieffektivitet, offentlige incitamenter, momsdirektivt).

Politikområdet rummer stadig et betydeligt potentiale for at skabe yderligere, meget omkostningseffektive fordele for forbrugere i EU, mindre luftforurening og energi- og CO₂-besparelser, som ellers skulle opnås gennem andre politikker på EU-plan eller nationalt plan. Rettidig revision af eksisterende regler, støtte til korrekt anvendelse/håndhævelse, udvikling af EPREL og undersøgelser vedrørende regulering af nye energirelaterede produkter kræver imidlertid en betydelig indsats.

Kommissionen har derfor i forbindelse med pakken vedrørende bæredygtig produktpolitik klart tilkendegivet, at der er behov for en væsentlig forøgelse af de ressourcer, der afsættes til gennemførelse af politikken for miljøvenligt design som led i en mere ambitiøs politik for bæredygtige produkter, og Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at gøre det samme for så vidt angår den nationale indsats inden for markedsovervågning.

⁽⁴⁶⁾ <https://www.iea-4e.org/>

⁽⁴⁷⁾ <https://www.superefficient.org/>

BILAG

Metode til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (MEErP)

Metoden til miljøvenligt design af energirelaterede produkter (MEErP) blev udviklet med henblik på at yde operationel vejledning til Europa-Kommissionen og kontrahenter, der yder teknisk bistand til Kommissionen, ved gennemførelsen af den forberedende undersøgelse vedrørende miljøvenligt design af et produkt. De fuldstændige metodologirapporter og beregningsskabeloner er tilgængelige online ⁽¹⁾. MEErP er blevet udviklet over tid med inddragelse af interessenter. De administrative og juridiske faser efter den forberedende undersøgelse er ikke omfattet af MEErP. MEErP er dog udformet, så resultaterne kan integreres i Europa-Kommissionens konsekvensanalyse.

MEErP består af syv opgaver. De første fire opgaver består i at indsamle data og foretage indledende analyser. De omhandler:

- Opgave 1 — Anvendelsesområde (produktdefinitioner, -standarder og -lovgivning)
- Opgave 2 — Markeder (økonomisk analyse og markedsanalyse, herunder mængder og priser)
- Opgave 3 — Brugere (produktefterspørgselsiden, forbrugeradfærd og lokal infrastruktur)
- Opgave 4 — Teknologier (produktudbudssiden, herunder bedste tilgængelige teknologi (BAT) og bedste endnu ikke tilgængelige teknologi (BNAT))

Ud over at levere input til opgave 5-7 har opgave 1-4 til formål at opbygge kapacitet. Rapporterne om opgave 1-4 giver politiske beslutningstagere og interessenter baggrund for at forstå hinandens problemer og deltage i en dialog.

- Opgave 5 — Miljø og økonomi (basisscenarie ⁽²⁾, livscyklusvurdering og livscyklusomkostninger)
- Opgave 6 — Udformningsmuligheder (forbedringspotentiale)
- Opgave 7 — Scenarier (politik, scenarie, konsekvensanalyse og følsomhedsanalyse).

Opgave 5-7 har til formål at analysere, om der bør fastsættes krav til miljøvenligt design for det pågældende energirelaterede produkt og i givet fald hvilke. I opgave 5 identificeres »basisscenariet« ved en sammenfatning af resultaterne af opgave 1-4. I basisscenariet indarbejdes virkeligheden og referencepunktet for vurdering af forbedringspotentialet samt politikken, scenariet, effekt- og følsomhedsanalysen.

Designløsninger, deres konsekvenser for forbrugernes livscyklusomkostninger, deres miljømæssige omkostninger og fordele, løsningen med de laveste livscyklusomkostninger (LLCC) og BAT identificeres i opgave 6. BAT angiver et mellemfristet mål, som kan være passende for de salg fremmende foranstaltninger snarere end obligatoriske minimumskrav. BNAT angiver muligheder på lang sigt og bidrager til at definere de mulige foranstaltningers nøjagtige omfang og definition

Under opgave 7 samles resultaterne af de tidligere opgaver for at undersøge egnede politiske midler til at realisere forbedringspotentialet. I opgaven opstilles scenarier med fremskrivninger frem til 2050, hvor de realiserbare forbedringer i forhold til status quo kvantificeres. Resultaterne sammenlignes med EU-målene og de samfundsmæssige omkostninger ved at opnå fordelen på en anden måde. Effekten anslås for forbrugerne (købekraft, samfundsmæssige omkostninger) og industrien (beskæftigelse, rentabilitet, konkurrenceevne, investeringsniveau), idet den typiske designcyklus i produktsektoren beskrives udtrykkeligt og inddrages. Endelig undersøges resultaternes robusthed i en følsomhedsanalyse af de vigtigste parametre.

Det er vigtigt for vurderingernes validitet og merværdien af det deraf følgende lovgivningsforslag, at metoden holdes ajour. Den nuværende metode er gradvist videreudviklet over tid gennem periodiske revisioner, der involverer input fra interessenter, og som har ført til regelmæssige tilpasninger.

⁽¹⁾ Methodology for Ecodesign of Energy-related Products — MEErP 2011 — Methodology Report — Part 1: Methods, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/26525>, Methodology for Ecodesign of Energy-related Products — MEErP 2011 — Methodology Report — Part 2: Environmental policies and data, <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/26526>, EcoReport Calculations' template: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/5308/attachments/1/translations>.

⁽²⁾ Et eller flere gennemsnitlige EU-produkter eller en repræsentativ produktkategori skal vælges som »basisscenarie« for hele EU-27.

Den nuværende version af MEErP har været i brug siden 2013 ⁽³⁾ og den nuværende version 3.06 af økorapportværktøjet siden 2014 ⁽⁴⁾. Der arbejdes nu på en revision, hvor data, der anvendes i analysen, ajourføres om nødvendigt, og hvor det sikres, at de fortsat er egnede til formålet i overensstemmelse med den seneste politiske udvikling. Revisionen forvaltes af Det Fælles Forskningscenter, og der vil blive offentliggjort detaljerede oplysninger om den igangværende proces og inddragelsen af interessenter ⁽⁵⁾.

⁽³⁾ SWD(2012) 434 final: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/9952/attachments/1/translations/en/renditions/pdf>.

⁽⁴⁾ Material efficiency study for MEErP (publiceret i december 2013 på): https://ec.europa.eu/growth/industry/sustainability/sustainable-product-policy-ecodesign_en, Ecoreport Tool kan findes på: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/5308/attachments/1/translations>.

⁽⁵⁾ <https://susproc.jrc.ec.europa.eu/product-bureau/product-groups/521/home>.

IV

(Oplysninger)

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER,
KONTORER OG AGENTURER

EUROPA-KOMMISSIONEN

Euroens vekselkurs ⁽¹⁾

3. maj 2022

(2022/C 182/02)

1 euro =

Valuta	Kurs	Valuta	Kurs		
USD	amerikanske dollar	1,0556	CAD	canadiske dollar	1,3570
JPY	japanske yen	137,06	HKD	hongkongske dollar	8,2838
DKK	danske kroner	7,4403	NZD	newzealandske dollar	1,6366
GBP	pund sterling	0,84130	SGD	singaporeanske dollar	1,4605
SEK	svenske kroner	10,3978	KRW	sydkoreanske won	1 335,64
CHF	schweiziske franc	1,0272	ZAR	sydafrikanske rand	16,8303
ISK	islandske kroner	137,60	CNY	kinesiske renminbi yuan	6,9759
NOK	norske kroner	9,9090	HRK	kroatiske kuna	7,5555
BGN	bulgarske lev	1,9558	IDR	indonesiske rupiah	15 288,47
CZK	tjekkiske koruna	24,662	MYR	malaysiske ringgit	4,5956
HUF	ungarske forint	382,15	PHP	filippinske pesos	55,455
PLN	polske zloty	4,6925	RUB	russiske rubler	
RON	rumænske leu	4,9475	THB	thailandske bath	36,387
TRY	tyrkiske lira	15,6941	BRL	brasilianske real	5,3143
AUD	australske dollar	1,4825	MXN	mexicanske pesos	21,5025
			INR	indiske rupee	80,8420

⁽¹⁾ Kilde: Referencekurs offentliggjort af Den Europæiske Centralbank.

REVISIONSRET TEN

Udtalelse nr. 1/2022

(artikel 287, stk. 4, TEUF)

om Kommissionens forslag til forordning om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde

(2022/C 182/03)

Den Europæiske Revisionsret har offentliggjort sin udtalelse nr. 1/2022 (artikel 287, stk. 4, TEUF) om Kommissionens forslag til forordning om statut for og finansiering af europæiske politiske partier og europæiske politiske fonde.

Udtalelsen kan læses direkte på eller downloades fra Den Europæiske Revisionsrets websted:

<https://www.eca.europa.eu/da/Pages/DocItem.aspx?did=61068>

DEN EUROPÆISKE TILSYNSFØRENDE FOR DATABESKYTTELSE

Resumé af udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse om de to forslag til Rådets afgørelser om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at ratificere anden tillægsprotokol til konventionen om IT-kriminalitet vedrørende forstærket samarbejde og videregivelse af elektronisk bevismateriale

(Udtalelsen findes i sin helhed på engelsk, fransk og tysk på EDPS' websted www.edps.europa.eu)

(2022/C 182/04)

Den 25. november 2021 vedtog Kommissionen to forslag til Rådets afgørelser i henhold til artikel 16, artikel 82, stk. 1, og artikel 218, stk. 5 og 6, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, hvoraf det ene bemyndiger medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at undertegne og det andet til at ratificere den anden tillægsprotokol til Budapestkonventionen om IT-kriminalitet. I bilaget til forslagene fastlægges Rådets direktiver for forbehold, erklæringer og meddelelser ved undertegnelse og ratificering af protokollen.

Det er et legitimt mål at efterforske og retsforfølge kriminalitet, og internationalt samarbejde, herunder udveksling af oplysninger, er blevet vigtigere end nogensinde. Som EDPS længe har argumenteret for, har EU brug for bæredygtige ordninger for deling af personoplysninger med tredjelande med henblik på retshåndhævelse, der fuldt ud er i overensstemmelse med EU-traktaterne og chartret om grundlæggende rettigheder. Selv ved efterforskning af sager inden for samme land befinder retshåndhævende myndigheder sig stadig oftere i »grænseoverskridende situationer«, fordi oplysningerne bliver lagret elektronisk i et tredjeland. Det voksende antal anmodninger og digitale oplysningers volatilitet begrænser de eksisterende samarbejdsmodeller, som f.eks. MLAT'er. EDPS erkender, at myndigheder står overfor et kapløb med tiden for at indhente data til deres efterforskninger, og støtter bestræbelser på at udarbejde nye samarbejdsmodeller, bl.a. i forbindelse med samarbejde med tredjelande.

Sigtet med protokollen er at forbedre de traditionelle samarbejdskanaler, og den indeholder bestemmelser til at styrke det direkte grænseoverskridende samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder og tjenesteudbydere. Navnlig vil protokollen styrke samarbejdet om IT-kriminalitet og indsamling af bevismateriale i elektronisk form vedrørende strafbare handlinger med henblik på specifikke strafferetlige efterforskninger eller retssager.

Selv om det må erkendes, at det ikke er muligt fuldstændig at overføre terminologien og definitionerne i EU-retten til en multilateral, international aftale, understreger EDPS, der skal sikres garantier for personers databeskyttelse for fuldt ud at efterleve EU-retten.

Databeskyttelsesprincipperne, herunder retfærdighed, nøjagtighed og relevans af oplysninger, uafhængigt tilsyn og enkeltpersoners individuelle rettigheder er lige så relevante for offentlige organer, som de er for private virksomheder. Disse grundlæggende principper er så meget desto vigtigere i betragtning af følsomheden af de data, der kræves til strafferetlige efterforskninger.

Formålet med denne udtalelse er at tilvejebringe EU-institutionerne en objektiv analyse og konstruktiv rådgivning, mens Rådet behandler Kommissionens forslag om at undertegne og ratificere protokollen, og før Europa-Parlamentet bliver opfordret til at give sit samtykke til indgåelse af protokollen.

EDPS glæder sig over, at den endelige tekst til protokollen ikke har medtaget nogen bestemmelse om retshåndhævende myndigheders direkte adgang til data. EDPS glæder sig også over, at protokollen indeholder en specifik artikel om beskyttelse af personoplysninger. Derudover noterer EDPS sig positivt de mange garantier, der er medtaget i protokollen.

EDPS erkender, at det er bekræftet, at paraplyaftalen mellem EU og USA vil finde anvendelse på overførsler fra EU til USA inden for rammerne af bestemmelserne i protokollen vedrørende myndighedssamarbejde. EDPS beklager et sådant resultat.

Hvis der vedtages en rådsafgørelse, der bemyndiger medlemsstaterne til i Unionens interesse henholdsvis at undertegne og ratificere protokollen, glæder EDPS sig over Kommissionens forslag om, at medlemsstaterne i Unionens interesse skal fremsætte de erklæringer, underretninger og meddelelser, der anføres i protokollens artikel 7, stk. 2, litra b), 5, litra a) og e). Disse forslag sikrer, at tjenesteudbydere i Unionen kun kan anmodes om overførsel af personoplysninger på grundlag af ordrer udstedt i det anmodende tredjeland, der er part i protokollen, af eller under tilsyn af en anklager eller anden retslig myndighed, eller under uafhængigt tilsyn og kontrolleret af en kompetent myndighed i den anmodede medlemsstat.

EDPS noterer sig også positivt forslaget om, at medlemsstaterne afgiver erklæringen i henhold til protokollens artikel 8, stk. 4, (om samarbejde mellem kompetente myndigheder om håndhævelse af pålæg om udlevering af abonnentoplysninger og trafikdata) for at sikre, at der kræves yderligere supplerende oplysninger for at håndhæve pålæg i henhold til denne bestemmelse.

Derudover har EDPS følgende henstillinger i forhold til fremtidige rådsafgørelser, hvis protokollen i Unionens interesse skulle blive undertegnet og ratificeret af medlemsstaterne:

- Visse data, der er indeholdt i kategorien af abonnentoplysninger defineret i konventionen om IT-kriminalitet, kan i henhold til EU-retten anses for trafikdata, som indebærer et alvorligt indgreb i den registreredes grundlæggende rettigheder, og hvortil der kun kan gives adgang med begrundelse i bekæmpelsen af alvorlig kriminalitet. EDPS henstiller derfor til medlemsstaterne, i modsætning til Kommissionens forslag, at forbeholde sig retten til ikke at anvende protokollens artikel 7 om videregivelse af abonnentdata fra tjenesteudbydere direkte til kompetente myndigheder i et andet land i forbindelse med visse typer af adgangsnumre i henhold til artikel 7, stk. 9, litra b).
- Medlemsstaterne bør i overensstemmelse med artikel 7, stk. 5, litra e), i protokollen udpege en judiciel eller anden uafhængig myndighed.
- Der bør foretages en præcisering af den foreslåede meddelelse fra medlemsstaterne til de amerikanske myndigheder i forhold til paraplyaftalen mellem EU og USA på tidspunktet for undertegnelsen eller ved deponeringen af deres ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter.
- Den foreslåede betragtning i forhold til andre aftaler eller ordninger i henhold til protokollens artikel 14, stk. 1, litra c), der kunne erstatte protokollens databeskyttelsesbestemmelse (artikel 14), bør ændres.

1. INDLEDNING OG BAGGRUND

1. Komitéen for konventionen om IT-kriminalitet godkendte i juni 2017 mandatet for udarbejdelse af en anden tillægsprotokol til konventionen om cyberkriminalitet i perioden fra september 2017 til december 2019 ⁽¹⁾.
2. Den 5. februar 2019 vedtog Kommissionen en henstilling ⁽²⁾ med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at deltage på Den Europæiske Unions vegne i forhandlingerne om en anden tillægsprotokol (i det følgende benævnt »protokollen«) ⁽³⁾ til Europarådets konvention om styrket internationalt samarbejde om IT-kriminalitet og elektronisk bevismateriale (i det følgende benævnt »konventionen om IT-kriminalitet«) (CETS nr. 185) ⁽⁴⁾.
3. Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (i det følgende benævnt »EDPS«) vedtog en udtalelse om henstillingen den 2. april 2019 ⁽⁵⁾. Ved afgørelse af 6. juni 2019 bemyndigede Rådet for Den Europæiske Union Kommissionen til på Den Europæiske Unions vegne at deltage i forhandlingerne om protokollen ⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ <https://rm.coe.int/t-cy-terms-of-reference-protocol/1680a03690>

⁽²⁾ Henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse til at deltage i forhandlingerne om den anden tillægsprotokol til Europarådets konvention om IT-kriminalitet (CETS nr. 185) (COM(2019) 71 final).

⁽³⁾ <https://rm.coe.int/1680a49dab> (foreløbig udgave som godkendt af Ministerkomitéen).

⁽⁴⁾ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680081561>

⁽⁵⁾ EDPS-udtalelse 3/2019 om deltagelse i forhandlingerne på baggrund af den anden tillægsprotokol til Budapestkonventionen om IT-kriminalitet.

⁽⁶⁾ Rådets afgørelse vedtaget den 6. juni 2019 om bemyndigelse af Europa-Kommissionen til på vegne af Den Europæiske Union at deltage i forhandlingerne om en anden tillægsprotokol til Europarådets konvention om IT-kriminalitet (CETS nr. 185).

4. Komitéen for konventionen om IT-kriminalitet forlængede mandatet to gange, indtil december 2020 og efterfølgende indtil maj 2021. Protokollen blev udarbejdet af Komitéen for konventionen om IT-kriminalitet (T-CY) mellem september 2017 og maj 2021. Der blev i denne periode afholdt mere end 90 samlinger i T-CY's plenarforsamling vedrørende udarbejdelse af protokollen, redaktionsgruppen og undergrupper samt seks høringsrunder med interessenter.
5. Det Europæiske Databeskyttelsesråd bidrog til de offentlige høringer om udkastet til protokol den 13. november 2019, den 2. februar 2021 og den 4. maj 2021 ⁽⁷⁾.
6. Europa-Parlamentet anerkendte behovet for at afslutte arbejdet med protokollen i sin beslutning fra 2021 om EU's strategi for cybersikkerhed for det digitale årti ⁽⁸⁾.
7. Den 17. november 2021 vedtog Europarådets Ministerkomité protokollen. Det skulle stå åbnet for undertegnelse i maj 2022. Ændringer til den kan derfor kun foreslås af en part i protokollen og vedtages af Ministerkomitéen. Protokollen kræver alle parter godkendelse, for at ændringerne kan træde i kraft ⁽⁹⁾.
8. Den Europæiske Union kan ikke blive part i protokollen, da både protokollen og Europarådets konvention om IT-kriminalitet kun er åbne for stater ⁽¹⁰⁾.
9. Den 25. november 2021 vedtog Kommissionen to forslag til Rådets afgørelser i henhold til artikel 16, artikel 82, stk. 1, og artikel 218, stk. 5 og 6, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) ⁽¹¹⁾.
10. Ifølge disse forslag ⁽¹²⁾, falder protokollen inden for et område, der i vid udstrækning er omfattet af fælles regler som defineret i artikel 3, stk. 2, i TEUF. Kommissionen søger med disse forslag at opnå to afgørelser fra Rådet om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at undertegne og ratificere protokollen. Begge forslag er ledsaget af et bilag (i det følgende benævnt »bilaget«), som giver medlemsstaterne instrukser om de forbehold, erklæringer, underretninger eller meddelelser og andre betragtninger, der skal fremsættes i Den Europæiske Unions interesse ved undertegnelse og ratificering af protokollen. Forslaget vedrørende ratificeringen er også ledsaget af teksten til protokollen i bilaget.

⁽⁷⁾ »EDPB's bidrag til høringen om et udkast til anden tillægsprotokol til Europarådets konvention om IT-kriminalitet (Budapestkonventionen) af 13. november 2019« »Statement 02/201 on new draft provisions of the second additional protocol to the Council of Europe Convention on Cybercrime (Budapest Convention) as adopted on 2 February 2021«; »EDPB Contribution to the 6th round of consultations on the draft Second Additional Protocol to the Council of Europe Budapest Convention on Cybercrime of 4 May 2021«

⁽⁸⁾ Europa-Parlamentets beslutning af 10. juni 2021 om EU's strategi for cybersikkerhed for det digitale årti.

⁽⁹⁾ Artikel 21 i protokollen.

⁽¹⁰⁾ Betragtning 10 i forslag til Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at ratificere anden tillægsprotokol til konventionen om IT-kriminalitet vedrørende forstærket samarbejde og videregivelse af elektronisk bevismateriale.

⁽¹¹⁾ Forslag til Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at undertegne anden tillægsprotokol til konventionen om IT-kriminalitet vedrørende forstærket samarbejde og videregivelse af elektronisk bevismateriale (COM(2021)718 final).

Forslag til Rådets afgørelse om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Den Europæiske Unions interesse at ratificere anden tillægsprotokol til konventionen om IT-kriminalitet vedrørende forstærket samarbejde og videregivelse af elektronisk bevismateriale (COM(2021)719 final).

I henhold til betragtning 14 og 15 i forslaget om undertegnelse og betragtning 13 og 14 i forslaget om ratificering har Irland mulighed for at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af afgørelsen, og Danmark deltager ikke i vedtagelsen af denne afgørelse, og er ikke bundet af den eller underlagt dens anvendelse.

⁽¹²⁾ Betragtning 3 til forslagene.

11. For at aftalen kan indgås, bør Rådet, hvis det i Unionens interesse beslutter at bemyndige medlemsstaterne til at undertegne den, vedtage en afgørelse, der bemyndiger medlemsstaterne til i Unionens interesse at ratificere aftalen, efter at have indhentet samtykke fra Europa-Parlamentet. Protokollen træder i kraft den første dag i måneden efter udløbet af en periode på tre måneder efter den dato, hvor de fem parter i konventionen om IT-kriminalitet har givet deres samtykke til at være bundet af protokollen i overensstemmelse med bestemmelserne i protokollens artikel 16, stk. 1 og 2 ⁽¹³⁾.
12. EDPS er af Europa-Kommissionen blevet hørt i forbindelse med begge forslag efter deres vedtagelse i henhold til artikel 42, stk. 1, i forordning (EU) 2018/1725 ⁽¹⁴⁾. Der henvises til denne udtalelse i betragtning 12 og 13 i forslagene om henholdsvis ratificering og undertegnelse af protokollen. EDPS ønsker at understrege, at nærværende udtalelse ikke berører nogen yderligere bemærkninger, som han eventuelt fremsætter på baggrund af oplysninger, der måtte blive tilgængelige.

7. KONKLUSIONER

129. I betragtning af IT-kriminalitetens udbredelse og den stigende vigtighed af elektronisk bevismateriale til strafferetlige efterforskninger erkender EDPS behovet for, at de retshåndhævende myndigheder hurtigt og effektivt indhenter elektronisk bevismateriale, når det ikke er inden for medlemsstaternes jurisdiktion for at sikre, at de effektivt kan bekæmpe kriminalitet.
130. EDPS går i denne sammenhæng derfor ind for at svare igen med et internationalt instrument med passende garantier for eksisterende spørgsmål.
131. Sigtet med protokollen er både at forbedre de traditionelle samarbejdskanaler og sikre direkte samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder og tjenesteudbydere på tværs af grænserne. Den indeholder ikke bestemmelser om retshåndhævende myndigheders direkte adgang til data, hvilket glæder EDPS.
132. Selv om det må erkendes, at det ikke er muligt fuldstændig at overføre terminologien og definitionerne i EU-retten til en multilateral, international aftale, understreger EDPS, der skal sikres garantier for personers databeskyttelse for fuldt ud at efterleve EU-retten.
133. EDPS glæder sig over, at protokollen indeholder en specifik artikel om beskyttelse af personoplysninger. EDPS noterer sig også positivt de mange garantier, der er medtaget i protokollen.
134. EDPS erkender, at det er bekræftet, at paraplyaftalen mellem EU og USA vil finde anvendelse på overførsler fra EU til USA inden for rammerne af bestemmelserne i protokollen vedrørende myndighedssamarbejde. EDPS beklager et sådant resultat.
135. Hvis der vedtages en rådsafgørelse, der bemyndiger medlemsstaterne til i Unionens interesse henholdsvis at undertegne og ratificere protokollen, glæder EDPS sig over Kommissionens forslag om, at medlemsstaterne i Unionens interesse skal fremsætte erklæringen, underretningen og meddelelsen i henhold til protokollens artikel 7, stk. 2, litra b), 5, litra a) og e). Disse forslag sikrer, at tjenesteudbydere i Unionen kun kan anmodes om overførsel af personoplysninger på grundlag af ordrer udstedt i det anmodende tredjeland, der er part i protokollen, af eller under tilsyn af en anklager eller anden retslig myndighed eller under uafhængigt tilsyn og kontrolleret af en kompetent myndighed i den anmodede medlemsstat.

⁽¹³⁾ Artikel 16, stk. 1. »[...] [Konventionens parter], som kan udtrykke deres samtykke til at være bundet enten ved:

a. undertegnelse uden forbehold med hensyn til ratificering, accept eller godkendelse eller

b. undertegnelse med forbehold af ratificering, accept eller godkendelse fulgt af ratificering, accept eller godkendelse».

2. Ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrumenter skal deponeres hos Europarådets generalsekretær.

⁽¹⁴⁾ EUT L 295 af 21.11.2018, s. 39.

136. EDPS noterer sig også positivt forslaget om, at medlemsstaterne afgiver erklæringen i henhold til protokollens artikel 8, stk. 4, (om samarbejde mellem kompetente myndigheder om håndhævelse af pålæg om udlevering af abonnentoplysninger og trafikdata) for at sikre, at der kræves yderligere supplerende oplysninger for at håndhæve pålæg i henhold til denne bestemmelse.
137. EDPS har følgende henstillinger i forhold til fremtidige rådsafgørelser, hvis protokollen i Unionens interesse skulle blive undertegnet og ratificeret af medlemsstaterne:
- Visse data, der indgår i kategorien af abonnentoplysninger defineret i konventionen om IT-kriminalitet, kan i henhold til EU-retten anses for trafikdata, der indebærer et alvorligt indgreb i den registreredes grundlæggende rettigheder, og hvortil adgang kun kan begrundes i bekæmpelsen af alvorlig kriminalitet. EDPS henstiller derfor til medlemsstaterne, i modsætning til Kommissionens forslag, at forbeholde sig retten til ikke at anvende protokollens artikel 7 om videregivelse af abonnentdata fra tjenesteudbydere direkte til kompetente myndigheder i et andet land i forbindelse med visse typer af adgangsnumre i henhold til artikel 7, stk. 9, litra b).
 - Medlemsstaterne bør i overensstemmelse med artikel 7, stk. 5, litra e), i protokollen udpege en judicial eller anden uafhængig myndighed.
 - Der bør foretages en præcisering af den foreslåede meddelelse fra medlemsstaterne til de amerikanske myndigheder i forhold til paraplyaftalen mellem EU og USA på tidspunktet for undertegnelsen eller ved deponeringen af deres ratifikations-, accept- eller godkendelsesinstrument.
 - Den foreslåede betragtning i forhold til andre aftaler eller ordninger i henhold til protokollens artikel 14, stk. 1, litra c), der kunne erstatte protokollens databeskyttelsesbestemmelse (artikel 14), bør ændres.
138. EDPS understreger endelig, at en anklager i en medlemsstat og derfor også EPPD bør kunne afgive en kendelse eller overføre data baseret på en kendelse fra en anden part i henhold til artikel 8, hvis det konstateres, at en sådan kendelse er genstand for en vurdering af en judicial myndighed eller et uafhængigt organ som defineret i EU-Domstolens retspraksis.
139. EDPS står fortsat til Kommissionens, Rådets og Europa-Parlamentets rådighed med hensyn til at yde yderligere rådgivning i denne proces. Denne udtalelse berører ikke nogen yderligere bemærkninger, som EDPS eventuelt fremsætter på baggrund af oplysninger, der måtte blive tilgængelige.

Bruxelles, den 20. januar 2022

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

V

(Øvrige meddelelser)

ANDET

EUROPA-KOMMISSIONEN

Offentliggørelse af en ansøgning om registrering af en betegnelse i henhold til artikel 50, stk. 2, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer

(2022/C 182/05)

Denne offentliggørelse giver ret til at gøre indsigelse mod ansøgningen, jf. artikel 51 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 ⁽¹⁾, senest tre måneder efter datoen for offentliggørelsen af denne meddelelse.

ENHEDSDOKUMENT

»Alubia de Anguiano«

EU-nr.: PDO-ES-02642 — 14.10.2020

BOB (X) BGB ()

1. Betegnelse

»Alubia de Anguiano«

2. Medlemsstat eller tredjeland

Spanien

3. Beskrivelse af landbrugsproduktet eller fødevareren**3.1. Produkttype**

Kategori 1.6. Frugt, grøntsager og korn, også forarbejdet

3.2. Beskrivelse af produktet med betegnelsen i punkt 1

Det produkt, der er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Alubia de Anguiano«, består af tørrede, afskallede frø af arten *Phaseolus vulgaris* L (havebønne), der tilhører *Fabaceae*-familien, en klatrende sort, der er beslægtet med stangbønnen »El Encinar«, og som produceres og emballeres i kommunen Anguiano.

Sorten »El Encinar« er dannet af en række lokale økotypen, som i århundreder er udvalgt af landbrugere, der har stræbt efter at forbedre bønnens udbytteevne og kvalitetsegenskaber. Plantens vækstmønster er uregelmæssigt med lange internodier (stykket mellem to bladfæster), og det er derfor nødvendigt at opbinde planten, for at den kan udvikle sig korrekt. Dens vækstcyklus er 120-180 dage.

(¹) EUT L 343 af 14.12.2012, s. 1.

»Alubia de Anguiano« er en bælgplante med følgende egenskaber: Den er middelstor, af oval form, purpur eller vinfarvet, har lav luminositet og saturering, en tynd skal og et lavt oxalsyreindhold (ca. 625 mg/kg) samt en høj procentvis vandoptagelseskapacitet (mindst 95 %), når den udblødes før kogning. Dette bevirker, at bønnerne bliver blødere, og at kogetiden reduceres, og gør dem til et kulinarisk produkt af høj kvalitet.

Størrelse	Middelstor
Bredde	5,80 mm ± 0,5 mm
Længde	10,95 mm ± 1 mm
Tykkelse	5,10 mm ± 0,5 mm
Vægt af 100 frø (gram)	38,36 ± 1,19
Densitet g/cm ³	1,37 ± 0,03
Hårdhed (kompressionstest) (N/mm ²)	0,58 ± 0,10
Vandabsorption (%)	≥ 98 ± 3,29
Hårdhed efter udblødning (kompressionstest) (N/mm ²)	0,07 ± 0,02
Hårdhed (punkteringstest) (N/mm ²)	6,41 ± 1,25
Hårdhed efter udblødning (punkteringstest) (N/mm ²)	0,3 ± 0,03
Form	Oval
Luminositet	Skinnende
Farve	Mørklilla/vinrød
Pletter	Ingen
Mønster	Intet mønster

Når bønnerne pakkes, skal de være hele, sunde og uden mangler, bortset fra meget lette overfladiske fejl i skallen, forudsat at disse ikke skader produktets generelle udseende, kvalitet eller præsentation i pakningen. Vandindholdet i frøene må ikke være over 17 %. Frøene skal være større end den graderingssigte med huller på 5 mm, som anvendes.

Den kulinariske kvalitet af »Alubia de Anguiano«, som hænger sammen med, hvordan den reagerer under tilberedningen, har en direkte indvirkning på den karakteristiske smag, når bønnerne er tilberedt. Bønnerne danner ikke klumper, men forbliver hele og intakte med en blød og smøragtig struktur. Skallen er uigennemtrængelig, og den har en behagelig mundfølelse.

Disse egenskaber betyder, at bønnerne er meget eftertragtede på markedet og meget tilpasningsbare og velegnede for kreativ kogekunst. Bønner af typen »Alubia de Anguiano« er meget lette og hurtige at koge, og kernerne bevarer deres form, selv om de overkoges.

3.3. Foder og råvarer

—

3.4. Specifikke etaper af produktionen, som skal finde sted i det afgrænsede geografiske område

Alle processer, som indgår i produktionen, afskalningen, tørringen, lagringen og tilberedningen af produktet med den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Alubia de Anguiano«, skal finde sted i det afgrænsede geografiske område.

3.5. Særlige regler for udskæring, rivning eller emballering osv. af det produkt, som betegnelsen henviser til

Selv om pakningen og mærkningen foretages efter produktionen, foretages disse trin på stedet hos de producenter, der er registreret for betegnelsen, og de anses for afgørende for at sikre kvaliteten og garantere passende sporbarhed og overvågning. Grunden hertil er, at bønner er et produkt, som meget let kan blandes med bønner af anden oprindelse, buskbønner og andre sorter eller bønner, som ikke er opbevaret på korrekt vis. Dette beskytter også produktets omdømme.

Emballeringen kan udføres ved håndkraft eller ved hjælp af automatiske eller halvautomatiske vejmaskiner. Der anvendes pakninger med en nettovægt på 0,5, 1, 2 og 3 kg. Sække på 5, 10 og 20 kg kan også anvendes ved salg til cateringsektoren.

Ompakning er tilladt, forudsat at der henvises til den beskyttede oprindelsesbetegnelse, og at der er indført et passende overvågningssystem for at garantere produktets sporbarhed for den endelige forbruger, og enkeltproducenter kan foretage bulkforsendelser med etiketter, der anbringes efterfølgende. En sådan praksis skal i givet fald meddeles til forvaltningsorganet eller, hvis det er relevant, til den kompetente myndighed.

3.6. Særlige regler for mærkning af det produkt, som betegnelsen henviser til

Etiketten på hver pakning skal være nummereret og indeholde følgende oplysninger: den beskyttede oprindelsesbetegnelse »Alubia de Anguiano«, dens logo og (i et andet synsfelt) det år, hvori bønnerne er høstet.

Alle producenter og forarbejdningsvirksomheder, der opfylder kravene i varespecifikationen, skal have adgang til det specifikke logo, der identificerer produktet.



4. Kort angivelse af det geografiske områdes afgrænsning

Det afgrænsede geografiske område omfatter kommunen Anguiano (med et samlet areal på areal 90,89 km²), som er beliggende i distriktet Sierra i regionen Rioja Alta.

5. Tilknytning til det geografiske område

De særlige klima- og jordbundsforhold i det afgrænsede geografiske område og de lokale producenters og forarbejdningsvirksomheders ekspertise sikrer, at der er en årsagssammenhæng mellem produktets egenskaber og kvalitet og det geografiske miljø.

Produktets kvalitet eller egenskaber

Bønner af typen »Alubia de Anguiano« fremstilles udelukkende fra sorten »El Encinar« og adskiller sig fra de bønner, der opnås fra andre sorter, på grund af de særlige fysiske egenskaber, der er defineret i afsnit 3.2. De adskiller sig imidlertid også væsentligt fra de bønner, der dyrkes i de tilgrænsende områder. De bønner, der dyrkes i det geografiske område, er bemærkelsesværdige på grund af deres betydelige vægt, densitet og reologiske kapacitet (modstandsevne over for deformation og revnedannelse) og høje vandoptagelseskapacitet, når de opblødes før kogning.

Den høje vandoptagelseskapacitet gør det muligt at mindske kernens hårdhed, som måles ved hjælp af en punkteringstest, at fra 6,4 N/mm² til 0,30 N/mm², og dermed fremskynde forklistringen af stivelseskornene og denatureringen af proteinerne og nedsætte kogetiden. Kernerne i »Alubia de Anguiano« forbliver hele, hvis de overkoges. Denne egenskab har direkte indvirkning på smagen og tilsammen med øvrige egenskaber udgør disse produktets høje kulinariske kvalitet.

Naturbestemte faktorer

Orografi

Kommunen Anguiano ligger ved Najerilla-flodens midterste/øvre løb. Højden i det beskyttede område varierer mellem 600 meter ved Najerilla-flodens udløb til 750 meter i højlandsområderne, hvor der er tydelige begrænsninger for dyrkningen af denne afgrøde. Områdets relief består af en række bjergtoppe og massiver, hvilket ofte fører til store højdeforskelle, som forhindrer, at jorden eroderer (evolution).

De stejle skråninger og de kalkholdige klippers sammensætning har givet anledning til aflejringer af talus (nedfaldne klippestykker), hvor jorden knap nok har udviklet sig. I disse områder anses jorden for at være mager, og bønner af typen »Alubia de Anguiano« dyrkes her på en anden måde i forhold til de metoder, der anvendes i de tilgrænsende områder, som ikke har de samme egenskaber.

Jordbundsforhold

Disse typiske bjergjorde (magre og ikke specielt veludviklede) går tilbage til Tertiær og består hovedsagelig af konglomerater, skifer og sandsten. Talusaflejringerernes hårdhed afspejles i afgrøderne, som giver en frøhøst, der er mindre i henseende til størrelse, men af højere kvalitet.

Jordbunden har meget god dræningsevne. Dette er afgørende for, at bønner af typen »Alubia de Anguiano« kan udvikle sig, som de skal, og for dette kræves fugt som en begrænsende faktor. For meget vand er dog også meget skadeligt for bønnerne, da det kan fremme spredning af en række sygdomme.

De sure, kalkfrie jorde i området bevirker, at bønner af typen »Alubia de Anguiano« har en tyndere skal og et lavere oxalsyreindhold (ca. 625 mg/kg) i cellerne under epidermis (det yderste plantecellelag). Dette forbedrer deres vandabsorptionskapacitet i udblødningsfasen og forkorter kogetiden.

Klima

Den årlige gennemsnitstemperatur i det geografiske område, der er omfattet af den beskyttede oprindelsesbetegnelse, er 9,7 °C. Gennemsnitstemperaturen er 13,8 °C, og de varmeste måneder er juli, august og juni (i nævnte rækkefølge). Gennemsnitstemperaturen er 6 °C, og februar og januar er de koldeste måneder. Temperaturen overstiger 25 °C 37 dage og falder til under 0 °C 58 dage (om året). Der er også betydelige temperaturudsving med meget kolde nætter og varmere dage. Dette fører også til en mindre høst, men bedre kvalitet af bønnerne.

De særlige klimaforhold i bjergområdet er ideelle for, at bønner af typen »Alubia de Anguiano« kan udvikle sig på ret vis. De sås om foråret og høstes i perioden sommer-efterår. Minimumstemperaturen for vækst er ca. 8 °C. Minimumstemperaturen for spiring er 12 °C. Da planten kan dø, hvis temperaturen falder til under 3 °C, er den meget sårbar over for frost.

Bønner af typen »Alubia de Anguiano« har også brug for vand for at kunne udvikle sig på ret vis. Antallet af dage med den ønskede nedbørsmængde, dvs. mere end 1 l/m², er 80. Den samlede nedbørsmængde er 39,06 l/m². De mest regnfulde måneder er marts, juni og oktober, og månederne med den mindste nedbørsmængde er december, januar og maj. Referenceværdien for evapotranspiration er 913,9 mm. Den relative luftfugtighed er 68,33 %, og den gennemsnitlige samlede solindstråling er 185,44 W/m². Jordens gennemsnitstemperatur er 15,03 °C.

Ud over nedbøren nyder afgrøden også godt af den høje relative luftfugtighed i foråret og sågar om sommeren. Denne fugtighed opstår i dalområderne på grund af variationen i dag- og nattemperaturer og flodernes nærhed.

Den menneskelige faktor

Der findes også særlige sociale og kulturelle traditioner i det geografiske område. Dette vedrører for eksempel den måde, hvorpå landbrugerne har udvalgt sorter siden tidernes morgen, de optimale dyrkningsmetoder, der giver de bedste kvaliteter, den opbinding, der kræves for stangbønnesorten, og at landbrugerne ved nøjagtigt, hvornår bønnerne skal høstes, og den naturlige proces, der anvendes for at tørre dem. Denne viden er erhvervet og videregivet i årenes løb. Dette er også en vigtig faktor for at kunne producere bønner af høj kvalitet og bevare alle deres iboende egenskaber så længe som muligt.

For at kunne betegnes som bønner af typen »Alubia de Anguiano«, skal frøene udelukkende stamme fra den lokale stangbønnesort »El Encinar« og være i perfekt stand. De lokale producenters ekspertise er meget vigtig i denne henseende, da de i årevis har udvalgt frø med henblik på at forbedre disses kvalitet og evne til at tilpasse sig det afgrænsede geografiske miljø og dermed sikre, at de adskiller sig fra den samme sort, der dyrkes i andre (herunder tilgrænsende) områder.

Denne viden, som de producenter, der har passet og udvalgt de bedste planter hele deres liv, har opnået, er også afgørende for at fastsætte det bedste tidspunkt for at høste bønnerne, der afhænger af planternes modenhed og bælgens farve.

Producenternes tekniske knowhow er vigtig for anvendelsen af de rette teknikker, således at planten kan tørre naturligt ud, efter at den er blevet trukket op med rødder og lagt ud for at tørre. Hvis dette udføres på marken, skal der udvises særlig omhu under tærskningen, som også skal ske på det rette tidspunkt alt efter bønnens vandindhold. Det er også afgørende, at man udvælger de bedste bønner under hele processen, da kun bønner af høj kvalitet kan markedsføres. Dette vedrører både deres sundhedstilstand (beskadigede bønner eller bønner med fejl sorteres fra) og det forhold, at bønnerne i samme parti bør skal tørres jævnt og have samme vandindhold.

Da stænglerne hos bønner af typen »Alubia de Anguiano« er kravlende og kan vokse i alle retninger, skal der forudgående sættes pæle i jorden for at sikre, at planten udvikler sig korrekt. Pælene skal sættes i jorden og sikres på korrekt vis. Der kræves betydelige færdigheder, da skader forårsaget af vinden kan føre til betydelige tab, hvis planterne slås ned, brækker eller sammenfiltrer. Dette ville også kræve, at der skulle sættes nye pæle med de yderligere lønomkostninger, som dette ville indebære.

I de seneste år er det areal, der er afsat til røde klatrebønner eller stangbønner (som »Alubia de Anguiano« også er kendt som), blevet reduceret betydeligt. Dette har ført til et fald i udbyttet, ikke blot på grund af konkurrencen fra andre mere rentable afgrøder, men også fordi de klatrende sorter er blevet erstattet af dværgsorter, som medfører lavere produktionsomkostninger og muliggør en fuldstændig mekanisering af alle dyrkningsmetoderne.

Der er en reel fare for, at den klatrerende stangbønnetypes frø bliver alt for homogeniseret, og at andre frø fra andre steder — som ikke har de samme organoleptiske egenskaber som de traditionelle sorter — vil skulle indføres. Et andet problem, der er ved at opstå, er den illoyale konkurrence, hvor dværgbønner sælges, som om de er klatrende sorter, på grundlag af deres tilsyneladende lighed og på trods af deres ringere kvalitet. Det er afgørende at samarbejde om at bevare plantegenressourcerne og bevare biodiversiteten for bønner af typen »Alubia de Anguiano« ved at genoprette bestandene af sorten »El Encinar«, der traditionelt er blevet udviklet og dyrket i det beskyttede geografiske område.

Det er også en kendt kendsgerning, at beskyttelse af hjemmehørende sorter er meget gavnlige for landdistrikterne, navnlig i fjerntliggende ugunstigt stillede områder såsom det geografiske område, hvor bønnerne af typen »Alubia de Anguiano« dyrkes. Der er ingen tvivl om de genetiske, sociale, kulturelle, miljømæssige og økonomiske grunde til at støtte genopretningen, bevarelsen og udviklingen af hjemmehørende plantesorter. Dette gælder især for områder beliggende i bjergområder som Anguiano. Avlerne i denne kommune er klar over, at det grundlæggende er deres eneste mulighed at fremhæve egenskaberne ved produkter som dette, hvis de skal konkurrere med andre mere specialiserede producentregioner.

Henvisning til offentliggørelsen af varespecifikationen

I afsnittet om varespecifikationen:

<https://www.larioja.org/agricultura/es/calidad-agroalimentaria>

Offentliggørelse af enhedsdokument med ændringer efter godkendelse af en ændring af mindre omfang i overensstemmelse med artikel 53, stk. 2, andet afsnit, i forordning (EU) nr. 1151/2012

(2022/C 182/06)

Europa-Kommissionen har godkendt denne ændring af mindre omfang i overensstemmelse med artikel 6, stk. 2, tredje afsnit, i Kommissionens delegerede forordning (EU) nr. 664/2014 ⁽¹⁾.

Ansøgningen om godkendelse af denne ændring af mindre omfang findes i Kommissionens eAmbrosia-database

ENHEDSDOKUMENT

»LILIPUTAS«

EU-nr.: PGI-LT-00868-AM02 — 28.10.2021

BOB () BGB (X)

1. **Betegnelse**

»Liliputas«

2. **Medlemsstat eller tredjeland**

Litauen

3. **Beskrivelse af landbrugsproduktet eller fødevareren**

3.1. *Produkttype*

Kategori 1.3. Oste

3.2. *Beskrivelse af produktet med betegnelsen i punkt 1*

»Liliputas« er en håndlavet, halvfast ost med et højt fedtindhold (50 % i tørstof), som er cylinderformet med afrundede kanter. Den er 7,5-13,0 cm høj, 7,0-8,5 cm i diameter og har en vægt på 0,25-0,7 kg. Osten fremstilles i landsbyen Belvederis af pasteuriseret, standardiseret komælk. Mælken koaguleres, og koaglet bearbejdes, hvorefter ostemassen indsvøbes i osteklæde og presses i traditionelle cylindriske forme. Osten modnes i 20-30 dage ved hjælp af mikrofloraen inden i osten og på dens overflade. Der er især tale om den mikroskopiske skimmelsvamp *Penicillium pallidum* Smith, som forekommer naturligt i modningskældrene i det geografiske område, der er anført i punkt 4.

Osten har fået betegnelsen »Liliputas« på grund af sin størrelse, og de organoleptiske egenskaber opnås ved, at osten modnes i små runde forme under tilstedeværelse af mikrosvampen *Penicillium pallidum* Smith.

Tabel 1

Organoleptiske indikatorer for »Liliputas«

Indikator	Beskrivelse
Ydre	Skorpen er blød uden et tykt lag under og er dækket af en belægning af paraffin/polymer eller en anden sammensat belægning. Der kan være mærker efter osteklædet og osteformen.
Lugt og smag	Mælkesyre, frisk, smag og aroma af fermenteret ost. Smagen kan forekomme let skarp og salt.
Konsistens	Ensartet, ganske fast, elastisk, smelter let i munden.

⁽¹⁾ EUT L 179 af 19.6.2014, s. 17.

Snitflade	Der kan undertiden forekomme små, ujævnt fordelte ovale, kantede eller let affladede huller.
Farve	Ensartet flødegul til gul.

Tabel 2

Fysiske og kemiske egenskaber ved »Liliputas«

Indikator	Mængde (%)
Fedtindhold i tørstof	50,0 ± 5
Minimumsindhold af tørstof	56,0
Saltindhold	1,3-3,0

Tabel 3

Gennemsnitlig næringsværdi pr. 100 gram »Liliputas«

Fedt (g)	Protein (g)	Kulhydrater (g)	Energiindhold	
			kcal	kJ
30,0	23,5	—	364	1 510

3.3. Foder (kun for animalske produkter) og råvarer (kun for forarbejdede produkter)

- komælk
- mælkesyre og starterkulturer sammensat af aromatiske mælkesyrebakterier
- mælkekoagulerende enzymer
- almindeligt salt.

3.4. Specifikke etaper af produktionen, som skal finde sted i det afgrænsede geografiske område

- Forberedelse og enzymatisk koagulation af mælken: Mælken til ostefremstillingen pasteuriseres og standardiseres på en sådan måde, at fedtindholdet i den modnede osts tørstof opfylder kravene i punkt 3.2. Mælkens koagulering fremkaldes ved tilsætning af enzymer, starterkulturer og calciumklorid.
- Bearbejdning af koaglet og ostekornene: Koaglet bearbejdes mekanisk, indtil ostekornene har opnået den rette størrelse, og omrøres herefter. Når ostekornene dannes, aftappes en tredjedel af vollen, hvorefter ostekornene opvarmes. Efter opvarmningen omrøres ostekornene, indtil de når en størrelse på 4-5 mm og ikke længere er klæbrige, men tørre og faste. Vandindholdet i osten må ikke overstige 44 %.
- Formning og presning af osten: Osten formes af ostemassen. Processen varer 20-25 minutter, hvorefter ostemassen skæres i mindre stykker og ved håndkraft lægges i de cylindriske forme, hvor osten presses ved egen vægt. Under presningen ved egen vægt vendes ostene to eller tre gange. Presningen ved egen vægt tager 20-25 minutter.

Efter presningen ved egen vægt tages ostene ud af formene, indsvøbes i fugtigt osteklæde, for at skorpen kan dannes, og lægges tilbage i formene, inden der lægges låg på. Formene med ostene anbringes i presser og presses i halvanden til to timer. Efter presningen tages ostene ud af formene, osteklædet fjernes, og eventuelle skorper, der kan have dannet sig mellem formen og låget under presningen, skæres bort.

- Saltning af osten: Ostene vejes og lægges i saltlage. Efter 36-48 timer (afhængigt af hvor veludviklet den tekniske proces er og dens kapacitet) tages ostene op af saltlagen, anbringes på hylder, tørres og lægges herefter til modning på hylder i kælderen, hvor der holdes en temperatur på 10-14 °C og en luftfugtighed på 85-94 %, og hvor skimmelsvampen *Penicillium pallidum* Smith forekommer naturligt.
- Ostens modning: Ostene på hylderne vendes mindst hver femte dag som beskrevet af de første producenter af osten, således at de ikke kommer til at ligge på siden, og for at de bevarer deres form. Under modningen dækkes ostens overflade af et skimmellag, som vaskes af efter 20-30 dage efter en visuel kontrol og en vurdering af ostens organoleptiske egenskaber (smag, lugt og konsistens). Når skimmellaget er vasket af, tørres osten og overtrækkes med voks.

3.5. Særlige regler for udskæring, rivning eller emballering osv. af det produkt, som den registrerede betegnelse henviser til

For at bevare ostens unikke egenskaber og beskytte den mod udtørring, hvilket sker, hvis det beskyttende paraffinlag beskadiges, og på grund af dens ringe størrelse (0,4-0,7 kg) sælges den kun hel.

3.6. Særlige regler for mærkning af det produkt, som betegnelsen henviser til

På etiketten skal produktbetegnelsen »Liliputas«, producentens navn og EU-symbolet tydeligt angives.

4. Kort angivelse af det geografiske områdes afgrænsning

»Liliputas« fremstilles i byen Belvederis, som er en lille litauisk landsby i Jurbarkas kommune i regionalparken Panemunė på floden Nemunas' højre side, 1 km vest for Seredžius.

5. Tilknytning til det geografiske område

5.1. Det geografiske områdes egenart

Belvederis er stedet, hvor uddannelsen af mejerispecialister i Litauen har sit historiske udspring. I 1921 blev der oprettet en landbrugsskole på herregården, hvor der bl.a. blev undervist i mejeriproduktion. Få år senere blev skolen omdannet til en mejerihøjskole og i 1944 til en teknisk mejerihøjskole. Litauens mejeriuddannelsestradition udvikledes her i mange år. I løbet af de 34 år, hvori højskolen eksisterede, uddannedes mere end 800 mejerispecialister, hvoraf de fleste fik deres erfaring på Litauens ældste ostemejeri, som blev opført i 1928 og er det mejeri, hvor »Liliputas« fremstilles. Den mælk, der anvendtes til fremstilling af osten, blev opvarmet i et kar med en træfyret ovn. Centrifugen blev drevet ved håndkraft, og osteformene var af træ. Ostene blev vasket ved hjælp af håndbørster, i kælderen om vinteren og udendørs om sommeren. Ostemejeriet lå ved siden af et ishus, som blev benyttet til opbevaring af isblokke, der blev hentet fra floden Nemunas. Isen blev anvendt til at nedkøle ostekældrene. Oprindeligt fremstillede ostemejeriet i Belvederis halvfaste oste, som var større (2,5-3,0 kg) og runde, men fra 1958, da mejeriproduktionen blev udvidet, begyndte man at fremstille små oste på 0,4-0,7 kg, og navnet »Liliputas« slog an fra starten. Ostemesteren Jonas Jarušaitis var den første, der mestrede fremstillingen af denne ost. Det første produktionsår blev der fremstillet knap 8 ton, men 40 år senere var produktionen steget til 130 ton. De gamle osteforme af træ er bevaret for eftertiden på ostemejeriet i Belvederis sammen med souveniræsker og et postkort fra midten af 1900-tallet, hvorpå der er afbildet oste, der vaskes i et kar, og som er påtrykt en indbydelse til at deltage i en kongelig banket og smage håndlavede oste og andre specialiteter fra Belvederis.

I dag fremstilles »Liliputas« stadig ved hjælp af samme unikke og autentiske teknologi som i 1958. De særlige færdigheder og kundskaber er blevet overleveret fra generation til generation af de ansatte i ostemejeriet og har gjort det muligt at bevare produktets karakteristiske størrelse, organoleptiske egenskaber og kvalitet.

5.2. Produktets egenart

En særlig karakteristisk egenskab ved »Liliputas« er, at den er lille og kun vejer 0,25-0,7 kg, samt at den er dækket af en voksbelægning, der beskytter den mod skader. »Liliputas« får sin friske mælkesyresmag og -lugt fra modningslagringen i små forme, der er anbragt i kølige, fugtige kældre, hvor den mikroskopiske skimmelsvamp *Penicillium pallidum* Smith forekommer. Der er ingen synlige spor af mikrosvampen på vægge, hylder eller loft i modningsrummet, men nogle dage efter, at ostene er blevet saltet og anbragt på hylderne, begynder de at ligne silkeormspupper. Osten beskyttes af en skorpe, der dannes under presningen, for at forhindre, at skimmelsvampen trænger ind i osten. For at skorpen kan

dannes, tages ostene op af de cylindriske forme efter presningen ved ostens egen vægt og indsvøbes i osteklæde, inden de lægges tilbage i de cylindriske forme og presses i presser.

Fremstillingen af ostene foregår på traditionel vis, dvs. næsten udelukkende ved håndkraft. F.eks. skæres og anbringes ostemassen i forme, og ostene indsvøbes i klæde, vendes, vaskes, aftørres og voksbehandles manuelt. Det er en proces, hvor hver enkelt ost håndteres mere end 50 gange.

5.3. *Sammenhængen mellem det geografiske område og produktets kvalitet eller egenskaber (for BOB) eller produktets særlige egenskaber, omdømme eller andre kendetegn (for BGB)*

Ansøgningen om registrering af en beskyttet geografisk betegnelse er baseret på tradition, den særlige fremstillingsteknik og produktets omdømme.

I offentlighedens bevidsthed er Belvederis, hvor Litauens mejerividenkab har sit historiske udspring, direkte forbundet med den udsøgte »Liliputas«, som er blevet fremstillet på samme måde siden 1958. Ostemejeriet i Belvederis er i dag det eneste sted, hvor denne unikke håndlavede ost fremstilles.

»Liliputas« får sin karakteristiske smag og lugt fra modningen i små forme ved hjælp af mikrofloraen inden i osten og den mikroskopiske skimmelsvamp *Penicillium pallidum* Smith, der forekommer i kældrene i det geografiske område, som er angivet i punkt 4, når ostene opbevares ved en konstant temperatur på 10-14 °C og en luftfugtighed på 93-94 %.

»Liliputas« har været udstillet på mange udstillinger i Litauen og uden for landets grænser og har opnået stor succes på udstillinger i Leipzig, Poznań, Zagreb, London, Paris, København, Wien og andre steder. »Liliputas« vandt en guldmedalje på udstillingen »Agra-76« i det tidligere Østtyskland. Osten tildeltes et førsteklases diplom i undersøgelsen/konkurrencen om ostekvalitet i 1984 i Uglich, USSR, og vandt en guldmedalje i konkurrencen om bedste litauiske produkt i 2002, som blev afholdt af den litauiske erhvervs sammenslutning. På den internationale føde- og drikkevareudstilling »World Food Moscow 2005« vandt den en bronzemedalje, og på den internationale udstilling for agroindustrien, »Zolotaya osen 2008«, ligeledes i Moskva, kastede »Liliputas« glans over Litauens nationale stand, som det litauiske landbrugsministerium stod for. På »AgroBalt 2010«, en international fagudstilling for landbrugs-, fødevarer- og emballagebranchen, vandt »Liliputas« en pris for sine naturlige og økologiske egenskaber. Både »Liliputas« og dens producenter, som brænder for produktet, har mange gange været omtalt i de litauiske medier (1999-2003).

Selv om prisen for »Liliputas« er dobbelt så høj som for ost, der er produceret i et mekaniseret mejeri, har osten en loyal kundeskare, som værdsætter kvalitet og naturlige, håndlavede produkter. Produktionsmængden har i årenes løb ligget på et stabilt niveau.

Henvisning til offentliggørelsen af varespecifikationen

Varespecifikation

ISSN 1977-0871 (elektronisk udgave)
ISSN 1725-2393 (papirudgave)



Den Europæiske Unions
Publikationskontor
L-2985 Luxembourg
LUXEMBOURG

DA